DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Dzisiejszy numer liczy **8 str.** | Naczelny Redaktor przyjmuje codziennie od godz. 12-2 w poł. Rękopisów Redakcja nie zwraca | Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza. Redakcja Administracja: Toruń Szeroka 11 | Konto czekowe P. K. O. Nr. 160-315. Telefony Redakcji dziennej 747, 748. Telefon Redakcji nocnej 749. | Cena numeru w Toruniu i na prowincji **gr. 20**

Oddziały: Gdańsk, Kaszubski Rynek 21, tel. 214-94 — Gdynia, ul. 10 utego, tel. 15-44 — Grudziądz, ul. Sienkiewicza 9, tel. 442. Wejherowo, ul. Gdańska 4 tel. 64, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, — Inowrocław, ul. Marsz. Piłsudskiego 4a, tel. 602.

Rok V. — **Toruń, wtorek 7 marca 1933** — **Nr. 54**

Zwycięstwo Hitlera

Narodowi socjaliści i blok „czarno-biało-czerwonych" uzyskały bezwzględną większość w Reichstagu

Berlin, 6. 3. (PAT). Biuro Wolffa ogłasza o godzinie 3,05 ostateczne nie oficjalne wyniki głosowania do Reichstagu z wszystkich okręgów wyborczych Rzeszy. Ogółem padło 39.289.854 gł. Narodowi socjaliści otrzymali 17.264.323 (43,9 proc.), soc.-dem. 7.176.226 (18,3 proc.), komuniści 4.476.134 (12, 1%), centrum 4.289.354, (10.9 proc.), czarno-biało-czerwony front walki 3.131.336 (8 proc.), niemiecka partja ludowa 431.880 (1,1%), chrześc. socjalni 382035 (1 proc.), partja państwowa 335.259 (0,8 proc.), pozostałe i nieważne 327.114 (0,8 proc.).

Wobec tego narodowi socjaliści zdobyli 288 mandatów (w poprzednich wyborach — 196, zyskali 112 mandatów, socjaldemokraci 120 — (w poprzednich wyborach — 121, stracili 1), komuniści — 79 (w poprzednich wyborach — 100, stracili — 21), centrum 71, (w poprzednich wyborach 70, zyskali — 1), bawarska partja ludowa — 20 mand. (bez zmian), czerwono-biało-czarny front walki — 52 mand. (w poprzednich wyborach — 51, zyskali — 1).

Wybory do Landtagu

Berlin, 6. 3. (PAT). Biuro Wolffa ogłasza następujące wyniki WYBORÓW DO LANDTAGU PRUSKIEGO z 23 okręgów. Ogółem głosowało 24.006.073, z czego narodowi socjaliści otrzymali 10.332.670 (43 proc.), socjaldemokraci 3.952.404 (16,5 proc.), komuniści 3.131.471 (13 proc.), centrum 3.367.379 (14 proc.), bawarska patrja ludowa 241.636 (1 proc.), czarno-biało-czerwony front walki 2.188.400 (9 proc.), chrześc. socjalni 215.047 (1 proc.), partja państwowa 164.166 (0,7 proc.), pozostałe i nieważne 444.900 (1,8 proc.).

Spokojny przebieg głosowania

Berlin, 6. 3. (PAT). Do godz. 17 wybory zarówno w stolicy, jak na prowincji, według zapewnień ze źródeł miarodajnych, miały przebieg normalny.

W godzinach rannych i przed południem w Berlinie frekwencja nie była zbyt wielka. Po południu ożywił się ruch w biurach wyborczych.

Obraz ulicy jest tym razem odmienny, niż w poprzednich wyborach. Przed lokalami wyborczymi stoją narodowi-socjaliści, najczęściej jedynie w otoczeniu czarno-biało-czerwonych, centrum, partji państwowej i zrzadka tylko socjal-demokraci. Komuniści tym razem zupełnie nie ujawniają się na zewnątrz. Przed lokalami patroluje policja w towarzystwie sił pomocniczych, rekrutujących się z oddziałów szturmowych i stahlhelmowych. Z okien wielu domów powiewają flagi hitlerowskie i o barwach czarno-biało-czerwonych. W dzielnicach robotniczych flag tych jest bardzo niewiele. Widać również przerzucone przez ulicę transparenty, zalecające głosowanie na listę hitlerowską. Na transparentach tych często spotyka się napis „Z Bogiem i Hitlerem o wolność nowych Niemiec!".

Przebieg ostatniej nocy i niedzieli do godzin popołudniowych był zupełnie spokojny. Po godz. 5-tej po południu nadeszły PIERWSZE WYNIKI GŁOSOWANIA ze szpitali w Halle. Częściowo te wyniki wykazują wzrost głosów narodowych-socjalistów i częściowo komunistów, przy utrzymaniu status quo socjaldemokracji i centrum.

Berlin, 6. 3. (PAT). O przebiegu wyborów na prowincji donoszą: W Niemczech północnych i południowo-zachodnich dzień przedwyborczy i ubiegła noc upłynęły zupełnie spokojnie. W Brunświku odbyły się dalsze aresztowania komunistów. W zagłębiu przemysłowem nadreńsko-westfalskiem dzisiejsze przedpołudnie upłynęło zupełnie spokojnie.

Na pograniczu, jak donosi biuro Wolffa, wielki udział w wyborach zaznaczył się ze strony Niemców, zamieszkałych przedewszystkiem w Czechosłowacji. 20 proc. obywateli niemieckich przebywających w Czechosłowacji wzięło udział w głosowaniu. Podobnie było na granicy austrjacko-szwajcarskiej i alzackiej, gdzie również głosowało wielu obywateli niemieckich z zagranicy.

Berlin, 6. 3. (PAT). O godz. 6 po poł. zostały zamknięte wszystkie lokale wyborcze w całej Rzeszy, a komisje przystąpiły do obliczania głosów. Częściowe wyniki zaczęły napływać około godz. 7 wieczorem.

Manifestacyjny pochód Stahlhelmu

na ulicach Berlina

Berlin, 6. 3. (PAT). W urządzonym w Berlinie pochodzie formacyj Stahlhelmowych wzięło udział około 25.000 uczestników pod dowództwem Düsterberga, drugiego przywódcy Stahlhelmu. Oddziały sformowane w 23 bataljonach przedefilowały z alei Zwycięstwa do bramy brandenburskiej na plac przed dawnym zamkiem cesarskim.

Do zgromadzonych w Lustgartenie Stahlhelmowców przemawiał Düsterberg. Odczytano również powitanie prezydenta Rzeszy Hindenburga, który zapewnia o swojem przywiązaniu i solidarności z ideą Stahlhelmu. W pochodzie wzięli udział trzej synowie byłego cesarza Oskar, Eitel i były kronprinz.

Strzelanina we Wrocławiu

Berlin, 6. 3. (PAT). We Wrocławiu doszło do strzelaniny, podczas której jeden z członków policji pomocniczej został zabity, a szereg osób odniosło ciężkie rany. Z okien domów ostrzeliwano patrol policyjny.

Pod Wormacją miały miejsce krwawe zajścia między hitlerowcami a komunistami, którzy zabarykadowali się w baszcie starego muru miejskiego. Doszło do wymiany strzałów, w której wyniku jeden hitlerowiec został ciężko ranny. 9 komunistów aresztowano.

Na dworcu kolejowym w Oppenbach wywiązała się strzelanina między Reichsbannerowcami a narodowymi socjalistami. Jeden Reichsbannerowiec zabity, jeden ciężko ranny.

Przyszłe Niemcy w wyobraźni min. Goeringa

Berlin, 6. 3. (PAT). W rozmowie z wysłannikiem sztokholmskiego „Svenska Dagebladet" minister Goering poczynił szereg interesujących wynurzeń na temat najbliższych planów rządu Rzeszy. Goering oczekuje, że hitlerowcy i niemiecko-narodowi otrzymają większość w nowym Reichstagu. Sesja parlamentarna będzie trwała krótko. Doniosłe reformy ustroju Rzeszy zostaną niebawem przeprowadzone. W możliwość rozszerzenia obecnej koalicji rządowej na centrum Goering nie wierzy. W sprawie zarządzeń przeciw socjal-demokratom Goering oświadczył, że w przyszłości organy socjal-demokratyczne, które zostaną dopuszczone podlegać będą bardzo ścisłej kontroli. Nie będziemy tolerowali propagandy marksizmu. Wzorem przyszłej organizacji zawodowej robotników są dla ministra syndykaty faszystowskie. Zagadnienie monarchji w Niemczech jest zdaniem Goeringa obecnie nieaktualne. Na zapytanie o stosunek rządu do ludności żydowskiej oświadczył, że o ile Żydzi zachowywać się będą lojalnie i pozostaną przy swoich interesach, nie mają się czego obawiać. Nie chcemy ich jednak mieć w kierownictwie Rzeszy. Na tych stanowiskach nie będziemy ich tolerować.

Rozbiór państw bałtyckich projektowały Niemcy i Rosja?

Moskwa, 6. 3. (PAT). Urzędowa agencja prasowa Tass zaprzecza kategorycznie wiadomości, podanej przez „Figaro" o rzekomem istnieniu paktu niemiecko-sowieckiego, dotyczącego podziału państw bałtyckich między Niemcy a ZSRR.

Pogłoski o ucieczce premjera pruskiego z Niemiec

Berlin, 6. 3. (PAT). Krążą pogłoski, że premjer pruski Braun wyjechał nagle z Niemiec. Radjostacja berlińska utrzymuje, że Braun w swoim prywatnym samochodzie przekroczył wczoraj o godz. 12,30 granicę niemiecko-szwajcarską. Wiadomościom tym zaprzeczają w kołach republikańskich, twierdząc, że Braun tylko przez kilka godzin bawił w Asconie u łoża swojej umierającej żony i wczoraj już powrócił na terytorjum Niemiec celem oddania głosu w wyborach do obu parlamentów.

Wrogie Hitlerowi demonstracje

przed poselstwem niemieckiem w Kopenhadze

Berlin, 6. 3. (PAT). Biuro Wolffa donosi z Kopenhagi: Wielotysięczny pochód komunistów usiłował wczoraj około godz. 5 po poł. przedostać się przed gmach poselstwa niemieckiego, aby odbyć tam wiec protestacyjny przeciwko Hitlerowi. Tłum został zatrzymany w pobliżu poselstwa przez silne oddziały policji. Komuniści śpiewali międzynarodówkę i usiłowali przerwać kordony policyjne. Po upływie pół godziny zajście zlikwidowano. Poselstwo niemieckie strzeżone jest przez silne posterunki policyjne.

Krach bankowy

we wszystkich stanach Ameryki Północnej

Waszyngton, 6. 3. (PAT). Członkowie nowego rządu zebrali się celem naradzenia się nad sytuacją bankową. We wszystkich stanach obradują konferencje bankierów, aby znaleźć wyjście z wytworzonej sytuacji. Dotychczas już w 47 stanach na ogólną ilość 48 wprowadzono moratorja, ograniczenia wycofywania wkładów itd. Jedynie stan południowej Karoliny nie wprowadził żadnych restrykcyj bankowych.

Pojedynek polityczny premjera węgierskiego

Budapeszt, 6. 3. (PAT). Premjer Gombosz wyzwał na pojedynek przywódcę opozycji Eckharda za jego obraźliwy artykuł, ogłoszony w „Magyarsagu". Eckhard usprawiedliwia się, że nie miał zamiaru dotknąć premjera.

Gdynia wybrała wczoraj Radę Miejską

Wyniki niedzielnego głosowania

Wczoraj odbyły się wybory do Rady Miejskiej miasta Gdyni. Ogółem uprawnionych do głosowania było około 15.000 osób. Frekwencja przy wyborach wahała się od 50 do 60 proc. Do godz. 12 w nocy znany był nieoficjalny wynik głosowania 9 obwodów na 11.

Lista nr. 1 Bloku Gospodarczo-społecznego uzyskała w obwodach 1.473 głosy, lista nr. 2 Bloku Pracy 572 gł., lista nr. 3 Solidarności Pracowników i Bezrobotnych Gdyni 216 gł., lista nr. 4 Mieszczańska 660 gł., lista nr. 5 Bloku Narodowo Gospodarczego 1139, lista nr. 6 Zjednoczenia Obywateli Chylonji 142 gł., lista nr. 7 Zjednoczonego Bloku Pracy dla Narodu Wielkiej Gdyni (Szuttenberg). 554 gł., lista nr. 8 Zjednoczonego Bloku Robotników i Rzemieślników Gdyni 341 gł., lista nr. 10 Polskiej Partji Socjalistycznej i Klasowych Związków Zawodowych 1077 gł., lista nr. 11 Bloku Obywatelskiego Chylonji 6 gł., lista nr. 12 Obrony Lokatorów 177 gł., lista nr. 13 Zjednoczenia Lokatorsko-Gospodarczego 322 gł. i lista nr. 14 Bloku Gospodarczo-Społecznego Oksywia 147 gł.

Ogółem w 9 obwodach ważnych głosów oddano 6.826. Wyniki powyższe są nieoficjalne, tak że ostateczne obliczenia mogą przynieść pewne zmiany.

Na podstawie posiadanych wyników przypuszczać można, że LISTA Nr. 1 OTRZYMA 3 MANDATY, lista nr. 2 — 1 mandat, lista nr. 4 — 1 mandat, lista nr. 5 — 2 mandaty, lista nr. 7 — 1 mandat i lista nr. 10 — 2 mandaty.

Pomorze czuwa w pogotowiu obronnem

Toruń w odpowiedzi na wrogie zakusy

Ostatnia enuncjacja kanclerza Rzeszy Niemieckiej Adolfa Hitlera, odsłaniająca w sposób jawny, niepoczytalną niemiecką propagandę rewizjonistyczną, wywołała w całej Polsce żywiołowy odruch protestu. Przez wszystkie miasta, miasteczka i osiedla przeszedł potężny odzew — Nie damy ani piędzi ziemi, Wara od naszych granic. Żywiołowe manifestacje, jakie w ostatnich dniach odbyły się w całym kraju, świadczą dobitnie o gotowości zdecydowanej obrony prastarej polskiej ziemi pomorskiej i polskiego Morza.

W tym potężnym odzewie, w tem jednolitem wołaniu całego kraju nie zabrakło również głosu stolicy Pomorza Torunia, prastarego grodu Kopernika.

Społeczeństwo Pomorza dawno już zrozumiało, niebezpieczeństwo, grożące granicom zachodnim, ze strony wrogiego nam żywiołu niemieckiego. To też granic tych strzeże, skupiając się pod sztandarem Wielkiej Armji Rezerwowej, zrzeszającej w swych szeregach wszystkie sfederowane Związki byłych wojskowych i Przysposobienia Wojskowego.

Ta wielka Armja Rezerwowa Pomorza, której szeregi z dniem każdym rosną na sile i znaczeniu, stanowi najlepsza odpowiedź na wszelkie zakusy.

Wszyscy do szeregu!

Wspaniała manifestacja, która odbyła się ub. niedzieli w Toruniu w szczelnie wypełnionej wielkiej sali Dworu Artusa, zorganizowana z inicjatywy **Związku Obrony Kresów Zachodnich i Federacji Związków Obrońców Ojczyzny**, a w której tłumny udział wzięła ludność miasta, bez względu na stan i zabarwienie polityczne, była nie samą tylko odpowiedzią na ostatnie prowokacje niemieckie. **Ale była ona ślubowaniem, iż tak jak w chwili gdyby tego zaszła potrzeba, staniemy by bronić naszych praw do tej ziemi, tak też zgodnie potrafimy stanąć również w karnym szeregu, by czynem poprzeć słowa i zjednoczyć się pod sztandarem Wielkiej Armji Rezerwowej Pomorza.**

Wczorajszej niedzieli cały Toruń w sposób zdecydowany zamanifestował swoje uczucia patrjotyczne. W wielkiej tej manifestacji wzięli również udział przedstawiciele władz z p. starostą Krajowym **Łąckim** na czele.

Wzmóc wysiłek wojskowy społeczeństwa

Wielkie zebranie manifestacyjne zagaił dyr. ZOKZ p. Olech, który w swem przemówieniu podkreślił, że Toruń, który już niejednokrotnie zamanifestował zdecydowanie wobec dążeń rewizjonistycznych niemieckich, raz jeszcze donośnie i zdecydowanie stwierdza, że czuwamy, zjednoczeni i zwarci z całym narodem w obronie granic.

W dalszym ciągu swego przemówienia mówca podniósł, że z zebrania wyjść musi przekonanie, iż w chwili gdy zajdzie tego potrzeba, każdy Polak ramię przy ramieniu bronić będzie granic, **musi dalej wyjść przekonanie o nieodzownej konieczności stworzenia na Pomorzu wielkiej siły orężnej przez wzmożenie akcji PW w ścisłej łączności z naszą Armją Rezerwową. Jeżeli wszyscy zgodnie staniemy w szeregach Armji Rezerwowej** — zakończył mówca — **wówczas stworzymy taką siłę, wobec której wszystkie ataki zostaną odparte.**

Po przemówieniu wstępnem dyr. Olecha, wybrano prezydjum zebrania. Przewodniczącym wybrano jednogłośnie **p. dr. K. Siudowskiego — prezesa Pomorskiej Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny**, organizacji stanowiącej najsilniejszy czynnik społeczno-obywatelski w dziedzinie pogotowia obronnego.

Do prezydjum wybrani zostali ponadto pp. **mec. dr. Skąpski — prezes Dzielnicy „Sokoła"** poseł Alfred Birkenmayer, dr. Roman Lutman, nacz. Szanda, prezes Okręgu Pom. Związku Podoficerów Rezerwy **Teofil Kaczmarek** i prezes Okr. Pom. Związku Inwalidów Wojennych Kazimierz Dąbrowski.

Najwyższy nakaz obywatelski pomorzan

Obejmując przewodnictwo p. prezes dr. Siudowski wyraził podziękowanie za zaufanie, jakiem zebrani przedstawiciele wszystkich sfer społeczeństwa darzą prezesa Federacji, tej **właśnie organizacji, której celem jest zrzeszenie najszerszych mas obywateli, a której sztandar jest widocznym znakiem, iż granic zachodnich strzeże cała patrjotyczna i państwowo myśląca ludność Pomorza.**

Dzieło stworzenia Wielkiej Armji Rezerwowej — mówił dalej p. prezes dr. Siudowski — zapoczątkowane z inicjatywy przedstawiciełi rządu na Pomorzu, może już dziś poszczycić się olbrzymiemi sukcesami. Zupełne jego wykończenie jest jednak możliwe tylko wówczas, **jeżeli praca ta odbywać się będzie w atmosferze zgody i jedności narodowej na Pomorzu. Są zagadnienia, co do których nie może być różnicy zapatrywań. Do tych zagadnień należy w pierwszym rzędzie obronność granic a szczególnie obronność Pomorza.** Ziemia pomorska wysunęła na czoło wszystkich swych zagadnień **ugruntowanie siły obronnej swego kraju.** Niech zatem hasło **wspólnego działania na froncie obrony granic stanie się najwyższym nakazem obywatelskim każdego państwowo czującego i myślącego Polaka.** Niech na tym odcinku zamilkną wszelkie spory i waśnie, osłabiające nasze siły. **Niechaj jedna myśl służenia Polsce przewodzi wszystkim.**

Przemówienie, które przyjęto frenetycznemi oklaskami, zakończył p. prezes dr. Siudowski okrzykiem wzniesionym na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i Jej Prezydenta. Okrzyk ten entuzjastycznie podjęli wszyscy zebrani.

„Przyjdź i spróbój wziąć"

Następny mówca p. mec. dr. Skąpski — prezes Dzielnicy „Sokoła" w swem przemówieniu podniósł m. in., że traktat Wersalski nie we wszystkim uwzględnił prawa należne Polsce i właśnie My możemy w stosunku do Niemiec wysunąć daleko idące i uzasadnione pretensje, pamiętając dobrze o tem, że w dawnych czasach stolicą Pomorza był Gdańsk i że liczne odwiecznie polskie ziemie pozostały jeszcze pod panowaniem Niemiec.

Prezes Skąpski dał następnie obszerne ujęcie historyczne naszych zmagań z wrogim nam żywiołem niemieckim i podniósł, że **w razie potrzeby zgotujemy drugi orężny pogrom grunwaldzki**

Przemówienie swe zakończył prezes Skąpski zwrotem pod adresem Hitlera, **zwrotem, który wygłosił swego czasu z trybuny sejmowej poseł Miedziński: „Przyjdź i sprobój wziąć".**

Odczytaną przez prezesa p. **Kaczmarka** rezolucję, którą poniżej podajemy w całości, przyjęli zgromadzeni spontanicznemi oklaskami. Odśpiewaniem Roty wspaniały ten wiec zakończono.

Przedstawiciele organizacyj społecznych i ludność miasta Torunia na wiecu, zwołanym z inicjatywy Związku Obrony Kresów Zachodnich w Toruniu w niedzielę, dnia 5 marca 1933 r. oburzeni niepoczytalną niemiecką propagandą rewizjonistyczną, a szczególnie ostatnią enuncjacją kanclerza Hitlera w sprawie Pomorza stwierdzają co następuje:

1. Pomorze jest tylko częścią ziem polskich, zagarniętych przemocą w czasie rozbiorów Polski przez państwo pruskie, które Traktatem Wersalskim i na podstawie bezspornych praw etnograficznych i geograficznych wróciły do Polski. Natomiast w dużej części ziemie zamieszkałe przez 1 i pół miljonową ludność polską w Niemczech pozostały narazie pod zaborem pruskim.

   Jeżeli zatem Hitler mówi o rzekomej krzywdzie wynikającej z Traktatu Wersalskiego, to krzywda dotyka jedynie Polskę.

2. Mimo tej widocznej krzywdy dla Państwa Polskiego, Polska podporządkowuje się układowi wersalskiemu, wychodząc z założenia, że to podporządkowanie się jest podstawą i warunkiem wykorzystania dobrodziejstwa ogólno-światowego pokoju.

   W tych okolicznościach odrzucamy w sposób zdecydowany jakąkolwiek dyskusję w sprawie granic Polski, a niemieckie pretensje rewizjonistyczne są niczem innem jak zamaskowanem ze strony Niemiec parciem do wojny.

3. W związku z tem wzywamy Rząd aby przestrzegał czynniki międzynarodowe przed prowokacją Niemiec, jako godzącą w podwaliny pokoju światowego. Równocześnie dając wyraz najgłębszej trosce o całość naszych granic i wolny dostęp do morza, wzywamy Rząd do dalszej intensywnej rozbudowy morskiej Floty Wojennej i Lotnictwa, a społeczeństwo do wzmocnienia akcji organizowania przysposobienia wojskowego, ponieważ odpowiednią siłę zbrojną uważamy w tych warunkach za jedynie celową odpowiedź Hitlerowi.

4. Oparci o jednolitą opinję całego Narodu Polskiego oraz w poczuciu pełnej odpowiedzialności za losy własnego Państwa i jego dostępu do morza — ślubujemy niezłomną straż nad Bałtykiem do ostatniego tchu i jednoczymy się z całym Narodem polskim w potężnem wołaniu:

„NIE DAMY POMORZA"!

Swastyka w walce ze sierpem

Nastroje pogromowe w Niemczech

Antyniemiecki front prasy sowieckiej nie uległ osłabieniu. Pisma upstrzone są tytułami: **„Rozpasanie faszystowskiej kontrrewolucji", „Planowa prowokacja", „Rozpasanie faszystowskiej reakcji w Niemczech".**

Korespondent berliński „Prawdy" nawiązując do ostrzeżenia „Germanii" przed możliwością odosobnienia politycznego Niemiec, pisze, że ostrzeżenia te nabierają specjalnego znaczenia w związku z kampanją antysowiecką prowadzoną przez prasę nacjonalistyczną i narodowo-socjalistyczną. W sprawie oświadczenia Goeringa, że podejrzany o podpalenie Reichstagu Van der Luebbe miał powrócić z Rosji, **„Prawda" z oburzeniem atakuje Goeringa jako inspiratora antysowieckiej kampanji prasowej.**

W Niemczech tymczasem akcja policyj na przeciwko komunistom i socjaldemokratom zatacza coraz większe kręgi.

Według **„Neue Leipzig. Ztg."** dokonano dalszych masowych rewizyj w mieszkaniach komunistów w szeregu większych ośrodków przemysłowych. **W Saksonji i Turyngji aresztowano w ciągu ostatnich 2 dni około pół tysiąca komunistów.**

W czasie rewizji **w jednej z dzielnic** Berlina policja wykryła w mieszkaniu kufer zawierający 4 blaszane skrzynie z **2.000 zapałów, używanych do fabrykacji granatów ręcznych.** Według komunikatów prezydjum policji, znalezione materjały wybuchowe pochodzą z kradzieży i przeznaczone były do celów wywrotowych. Właściciela mieszkania aresztowano.

W Lipsku skonfiskowano **około 40 centnarów różnych wywrotowych druków komunistycznych.**

Wzorem Prus wprowadzono również w Saksonji policję pomocniczą.

Zarządzenia władz przeciwko komunistom i socjaldemokratom wpłynęły na zasadniczą zmianę oblicza stolicy Niemiec. **Walka wyborcza przybrała nazewnątrz zupełnie odmienny charakter niż w dotychczasowych kampanjach.** Wobec zakazu wywieszania flag i noszenia oznak w partji marksistowskiej na ulicach miasta widziało się tylko **sztandary hitlerowskie i flagi o barwach b. cesarstwa czarno-biało-czerwone.**

Havas donosi z Berlina, że od czasu zmiany regim'u w Niemczech, **propaganda antysemicka przybrała w takiej mierze na sile, że organizacje izraelickie zmuszone były oficjalnie zaprotestować u odnośnych czynników rządowych.**

Nad „krwawiącą granicą"

Przedwyborczy apel Hitlera do Prus Wschodnich

Biuro Wolffa komunikuje: **Kanclerz Hitler w czasie lotu do Królewca** wystosował następujące pozdrowienie do Prus Wschodnich. **„Z wysokości ponad ziemią niemiecką pozdrawiam Prusy Wschodnie".** Jak zawsze ze wschodu niemieckiego rozniecane były ognie wolności niemieckiej, tak i dziś narodowo-socjalistyczny ruch wolnościowy poraz ostatni przed 5-ym marca kieruje z niemieckiego wschodu swoje wezwanie do narodu niemieckiego. Wschodnioprusacy! Całe pozostałe Niemcy myślą dziś o was. **Z nieograniczoną otuchą spoglądają one dziś na swój bastjon na wschodzie(?)** Pozdrawiam Prusy Wschodnie! Stoimy przy Prusach Wschodnich! będziemy walczyć do ostatka za Prusy Wschodnie!"

(—) Adolf Hitler, na pokładzie samolotu „Richthofen", 4 marca 1933 r.

Wedle doniesień biura Wolffa w sobotę kanclerz Hitler wylądował na lotnisku w Królewcu.

Na powitanie kanclerza przybyły oddziały szturmowe oraz formacje Stahlhelmu, w liczbie kilkuset ludzi. Po powitaniu kanclerz odjechał samochodem do hotelu. Niezwłocznie potem dr. Goebbels przemówił przed mikrofonem radjostacji, oświadczając m. in.: Tu nad krwawiącą granicą Hitler przemówi do narodu niemieckiego i złoży wyznanie narodowe na rzecz przyszłości Niemiec.

Mowę kanclerza Hitlera omówimy w następnym numerze. **Manifestacje w Królewcu zakończyły się biciem w dzwony.**

* * *

Dowiadujemy się, że rząd niemiecki za pośrednictwem poselstwa w Warszawie notyfikował rządowi polskiemu, że w dniu 4 marca samolotem Lufthansa, kanclerz Rzeszy Hitler przeleci ponad terytorjum polskiem w drodze do Królewcu.

Rząd polski powyższą notyfikację przyjął do wiadomości, jako zgodną z obowiązującemi umowami. Wygłaszanie jakichkolwiek przemówień radjowych **nad terytorjum polskiem** jest bezwzględnie wzbronione. Przytoczone powyżej „pozdrowienie Prus Wschodnich" z „ponad ziemi niemieckiej — mówi jasno, że wygłoszone zostało nad terytorjum **Niemiec** — nic nas zatem nie obchodzi.

Roosevelt tępi spekulacje finansowe

Zapowiedź ścisłej kontroli nad bankami

Dnia 4 bm. w południe prezydent Roosevelt złożył na Kapitolu przysięgę wobec zebranego kongresu i wygłosił przemówienie programowe, w którem w bardzo silnych słowach za atakował spekulacje finansowe, uprawiane w Ameryce. Roosevelt oświadczył, że natychmiastowe działanie jest konieczne. Jest on zdecydowany przystąpić niezwłocznie do tego działania i zażądać od kongresu zarządzeń, — mających na celu ustanowienie ścisłej kontroli nad bankami i instytucjami inwestującemi, uniemożliwiającej niedozwolone spekulacje wkładami oszczędnościowemi oraz zdążających do utrzymania zdrowej waluty. Prezydent Roosevelt gotów jest nawet zażądać od kongresu nadzwyczajnych pełnomocnictw do działania w trybie nadzwyczajnym w takiej samej rozpiętości, jakby tu chodziło o walkę z wrogiem zewnętrznym.

Co się tyczy stosunków zagranicą, to Roosevelt w nadzwyczaj dobitny sposób podkreślił współzależność narodów i konieczność współdziałania międzynarodowego.

Objęcie władzy przez nowego prezydenta odbyło się z niezwykłą uroczystością. Na ulicach miasta Roosevelt był owacyjnie witany przez ludność.

Tragiczny plon trzęsienia ziemi

Na rumowiskach miast japońskich

Ratowanie ofiar trzęsienia ziemi w Japonji jest bardzo utrudnione z powodu szalejącej wciąż burzy śnieżnej i wzmagającego się zimna. Tysiące ludzi pozbawionych dachu nad głową marzną nie mając się dokąd schronić. **Dwie wioski rybackie Faro i Foni zostały zgładzone z powierzchni ziemi.** Przeszło 9 tysięcy domów uległo doszczętnemu zniszczeniu, z tej liczby 3 tysiące zmyła fala morska, pozostałe 6 tys. zalane są wodą. Komunikacja kolejowa została przerwana na znacznej przestrzeni. Liczba zabitych ofiar wzmaga się ciągle. Ofiary rekrutują się przeważnie z pośród rodzin rybackich, zamieszkałych w okolicy nawiedzonej przez katastrofę.

Do miejscowości nawiedzonych przez trzęsienie ziemi udały się dalsze 4 **torpedowce z środkami żywnościowemi i pomocą lekarską.** Połączenia komunikacyjne pomiędzy strefą dotkniętą przez trzęsienie ziemi a Tokio nie uległy przerwaniu. W prefekturze Iwate fala zatopiła 500 łodzi rybackich.

Według ostatnich oficjalnych danych w katastrofie trzęsienia ziemi **utraciło życie 1535 osób. Rannych jest 388, zaginęło — 948.**

2.963 domy zawaliły się, 6.343 domy zostały zalane przez falę, które wdarły się na wybrzeża po wstrząsach podziemnych. 1533 łodzie rybackie zatonęły.

Do liczby 2006 katastrofalnych trzęsień ziemi, które nawiedziły Japonję od VIII wieku naszej ery, przybywa jeszcze jedno trzęsienie, którego dokładnych rozmiarów narazie ocenić nie można.

Żaden kraj na świecie nie podlega tylu wstrząsom, co Japonja. Dość powiedzieć, że od r. 1897 do r. 1910, czyli w ciągu 13 lat, nawiedziło Japonję 17.750 wstrząsów. Główną przyczyną tych częstych wstrząsów jest nierówne położenie wybrzeży Japońskich: wybrzeża Pacyfiku leżą wyżej od wybrzeży, leżących nad morzem Japońskiem. Dlatego właśnie wybrzeża Japonji, leżące nad Pacyfikiem, najczęściej ulegają trzęsieniom, w wielu wypadkach katastrofalnym.

Z większych trzęsień, jakie nawiedziły Japonję w ciągu ostatnich dwóch stuleci, należy wymienić: trzęsienie ziemi z r. 1703 (20.162 domy zburzone, 5.233 trupy), w r. 1729 — 12.000 domów zburzonych, 1844 — 34.000 domów, wreszcie trzęsienie ziemi, które nawiedziło Japonję przed dziesięciu laty, t. j. w r. 1923 (1 września). Katastrofalnemu zniszczeniu uległa wówczas sama stolica Japonji i jej port, Jokohama. **W samem Tokio zginęło prawie 70.000 ludzi,** a straty pieniężne w budynkach, dziełach sztuki itp wynosiły ok. 2.750.000 dolarów.

Dalszy wzrost zapasu złota

w Banku Polskim

Bilans Banku Polskiego za ostatnią dekadę lutego wykazuje wzrost zapasu złota o 0.2 miljn. zł. do **513.4 miljn. zł,** natomiast przynosi spadek pieniędzy i należności zagranicznych, zaliczonych do pokrycia o 5.3 miljn. zł do sumy 18.8 miljn. zł. Stan walut i dewiz niezaliczonych do pokrycia obniżył się o 4.6 miljn. do kwoty 65.1 miljn. zł

Portfel wekslowy wykazał zwiększenie o 34,1 miljn. zł do 546.7 miljn. zł, zaś pożyczki zastawowe wzrosły o 2.4 miljn. zł do sumy 102.3 miljn. zł Zapas polskich monet srebrnych i bilonu nie uległ prawie zupełnie zmianie, wynosząc 47.8 miljonów zł. Pozycje „inne aktywa" i „inne pasywa" zmniejszyły się: pierwsza o 9.2 miljony zł do 129.7 miljn. zł, druga o 1.5 miljn. zł do 222.2 miljn zł. Natychmiast płatne zobowiązania zmniejszyły się o 26,2 miljn. zł i wynoszą 151.9 miljn. zł, przyczem rachunki żyrowe kas państwowych wzrosły o 2.5 miljn. zł„ a prywatne spadły o 24.2 miljn. zł. Obieg biletów bankowych wskutek zwiększenia się portfelu wekslowego oraz spadku natychmiast płatnych zobowiązań wzrósł o **44.4 miljn. zł i wynosił 999 miljn. zł.**

Wobec znacznego wzrostu obiegu banknotów pokrycie złotem i walutami, obniżyło się w 47.44 do 46.25 proc (6.25 ponad normę statutową); zaś pokrycie wyłącznie złotem z 45.31 na 44.61 proc. (14.61 ponad normę statutową). Pokrycie złotem samego tylko obiegu zmniejszyło się z 53.76 proc. na 51,39 proc.

Stopa dyskontowa wynosi 6 procent, zastawowa — 7 proc.

Bilety skarbowe na 200 milj. zł

w rządowym projekcie ustawy

Rządowy projekt ustawy o wypuszczaniu biletów skarbowych, który będzie w pierwszem czytaniu przedmiotem obrad posiedzenia Sejmu w dn. 8 bm. zawiera upoważnienie dla Ministra Skarbu do wypuszczania **biletów skarbowych w serjach z terminami płatności niedłuższemi niż 1 rok.** Ogólna suma każdocześnie znajdujących się w obiegu biletów skarbowych, nie może przekraczać **200 miljonów złotych.** Bilety skarbowe są wolne **od podatku od kapitałów i rent.** Bilety skarbowe mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne i mogą być używane do lokowania kapitałów osób, pozostających pod opieką i kuratelą, jakoteż kapitałów fundacyjnych, kościelnych, korporacyj, publicznych, kaucyj cywilnych i wojskowych. Bilety skarbowe nie podlegają działaniu ustawy z dn. 26. 7. 1919 roku o ustraconych tytułach na okaziciela, zgodnie z punktem 2 art. 13 tejże ustawy w brzmieniu ustawy z dn. 18. 10. 1921 roku. Bilety skarbowe ulegają przedawnieniu po upływie lat 10 od dnia ich płatności. Wszystkie inne warunki emisyj, a w szczególności wysokość oprocentowania, wysokość odcinków oraz termin wypuszczenia i płatności poszczególnych seryj biletów skarbowych, ustala minister Skarbu w drodze rozporządzenia. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

W uzasadnieniu do tego projektu czytamy, że wieloletnia praktyka wykazuje, iż wpływy podatkowe w Polsce **rozkładają się nierównomiernie na poszczególne miesiące.** Ponieważ wydatki państwa są mniej-więcej jednakowe we wszystkich miesiącach, pierwsza połowa każdego roku, nawet przy **normalnej konjunkturze i zrównoważonym budżecie, wymaga finansowania.**

Za uruchomieniem tego rodzaju kredytu krótkoterminowego przemawiają w obecnym momencie zarówno względy budżetowe, jak i sytuacja instytucyj kredytowych, wykazujących znaczną płynność.

Prześladowanie prasy polskiej w Niemczech

Wydawnictwu „Nowin" w Opolu dostarczono urzędowe pismo regencji na mocy którego od zaraz **aż do 17 bm. zostają zawieszone następujące trzy dzienniki: „Nowiny Codzienne", „Dziennik Raciborski" i „Głos Pogranicza i Kaszub".** Zawieszenie nastąpiło na podstawie dekretu prezydenta Rzeszy z dnia 28 lutego rb. z rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych z dnia 2 marca bm. **14-dniowy zakaz pozbawia całkiem codziennej prasy polskiej ludność polską na Śląsku Opolskim, Śląsku Dolnym, Pograniczu i Kaszubach. Po zawieszeniu „Dziennika Berlińskiego" i „Gazety Olsztyńskiej", jest to w Niemczech już trzeci zakaz obejmujący za jednym zamachem aż trzy gazety polskie.**

Okazuje się, że przyczyną zawieszenia jest umieszczenie w dn. 12 lutego odezwy Centralnego Komitetu wyborczego, w której wyrażono protest przeciwko podwyższeniu liczby podpisów potrzebnych pod listami wyborczemi do Reichstagu na 60000. Wydawnictwu „Nowin" zezwolono jedynie na umieszczenie komunikatu do czytelników następującej treści: — Wydawanie gazety jest zakazane, aż do 17 bm. włącznie.

Jedyny dziennik polski w Westfalji i Nadrenji, a mianowicie, wychodzący w Herne „Naród" **został również zawieszony na przeciąg 8** dni za zamieszczenie odezwy wyborczej i artykułów w sprawie wyborów.

Reichstag w stajni!

Po spaleniu Reichstagu postanowiono, że nowowybrany parlament obradować będzie w świątyni ewangielickiej Poczdamu.

„Boersen Courier" jednak donosi, że zbór ewangelicki **wysunął szereg zastrzeżeń przeciw przenoszeniu obrad parlamentu Rzeszy do kościoła garnizonowego w Poczdamie.** Obecnie brana jest pod rozwagę ewentualność zebrania się Reichstagu w t. zw. **długiej stajni (!)** zbudowanej przez Fryderyka Wielkiego dla celów wojskowych.

O kredyty dla kupiectwa

W **ministerstwie skarbu** odbędzie się konferencja **poświęcona** sprawom kredytów kupieckich. W obradach wezmą udział przedstawiciele **ministerstw skarbu,** przemysłu i handlu oraz naczelnych zrzeszeń kupieckich

Konferencja ma ustalić źródła możliwych obecnie do uzyskania kredytów dla kupiectwa **krótko i średnio terminowych.**

W związku z tem na terenie organizacyj kupieckich przygotowywany jest wniosek, który ma **być** postawiony na konferencji, a mianowicie **wznowienie** kredytów, udzielonych w swoim czasie **kupiectwu** przez Państwową Kasę Oszczędności.

Gdynia i Gdańsk

na targach w Pradze

W organizowanym przez Państwowy Instytut Eksportowy dziale polskim na Targach w Pradze od dnia 19 do 26 marca wezmą udział również polskie porty Gdynia i Gdańsk. Poza materjałem informacyjnym, świadczącym o handlowym rozwoju obu portów, znaczeniu ich dla handlowej międzynarodowej wymiany towarowej, uwidocznione zostaną możliwości rozwoju czesko—polskich stosunków handlowych na tle wykorzystania portu w Gdyni, jako bazy dla czeskiego handlu zamorskiego. Uwidoczniony zostanie również dotychczasowy udział Czechosłowacji w tranzycie przez oba nasze porty.

Z Sejmu

W środę dnia 8 bm. o godz, 16 odbędzie się plenarne posiedzenie Sejmu, Na porządku dziennym znajduje się 17 sprawozdań komisyjnych — oraz 18 pierwszych pytań rządowych projektów ustaw.

Hitlerowscy teroryści

„Vossische Zeitung" donosi o następującym incydencie: Jeden z adwokatów wrocławskich **wywiesił na dachu swego domu flagę o barwach republikańskich czarno-czerwono-złotych** Narodowi socjaliści, mieszkańcy domu zażądali usunięcia flagi. Gdy adwokat odmówił temu **żądaniu, zaczęto oblegać dom.** Dowódca wezwanego pogotowia policyjnego zażądał natychmiastowego zdjęcia flagi o barwach republikańskich.

Linja kolejowa Śląsk — Gdynia

Szczegóły tymczasowej eksploatacji

W sprawie rozpoczęcia tymczasowej eksploatacji kolei Herby Nowe — Gdynia przez koleje państwowe na rachunek Francusko-Polskiego Towarzystwa Kolejowego, otrzymujemy następujące wyjaśnienia:

Jak wiadomo, Francusko-Polskie Towarzystwo Kolejowe zrealizowało pierwszą transzę emisji swych obligacyj w sumie 400 miljonów franków i za tę sumę przystąpiło w 1931 roku do budowy odcinka linji Śląsk — Gdynia między stacjami **Karsznica — Inowrocław.**

Południowy odcinek magistrali od Herb do Karsznic oraz północny odcinek od Nowej Wsi Wielkiej do Gdyni były już wybudowane poprzednio na **koszt skarbu polskiego, nie zostały jednak te dwa odcinki całkowicie wykończone.**

Gdy roboty koło budowy magistrali węglowej posunęły się naprzód do tego stopnia, że należało liczyć się z możliwością uruchomienia linji, stała się aktualna sprawa jej eksploatacji. Normalnie, oczywiście, miała ona być przeprowadzana przez Towarzystwo Francusko-Polskie. Niemniej jednak zaszły komplikacje z uwagi na trudności zrealizowania zobowiązań Towarzystwa co do drugiej transzy emisji jego obligacyj na rynku francuskim. Rynek ten, jak wiadomo, przeżywa od dłuższego już czasu ostry kryzys zaufania, utrudniający w bardzo znaczny sposób nawet emisje krajowych przedsiębiorstw, nie mówiąc już o przedsiębiorstwach, pracujących zagranicą, a w tym wypadku w Polsce. W tych warunkach spodziewana emisja II-ej transzy pożyczki kolejowej nastąpić nie mogła w terminie przewidzianym umową koncesyjną. Co więcej, również na skutek zupełnie anormalnych warunków finansowych we Francji, nie mogły się udać żadne projekty połowicznego załatwienia sprawy, które umożliwiłyby przejęcie przez Towarzystwo Francusko-Polskie eksploatacji nowowybudowanej magistrali węglowej.

W rezultacie po przeprowadzeniu pertraktacyj ustalono z Towarzystwem Francusko-Polskiem tego rodzaju modus vivendi, że tymczasowo przejmują eksploatację całej nowej linji kolejowej **Polskie Koleje Państwowe** z tem, że po pewnym czasie eksploatację tę **przejmie Towarzystwo Francusko-Polskie.** Ze swej strony Towarzystwo Francusko-Polskie zobowiązało się, że do końca r. b. **wykona wszystkie roboty dodatkowe,** jakich normalne funkcjonowanie linji wymaga, a ponadto zakupi od Polskich Kolei Państwowych lokomotywy i wagony, potrzebne dla eksploatacji. Roboty, jakie przeprowadzić ma Towarzystwo w r. b. określono na sumę 11 i pół miljona franków, koszt zaś lokomotyw na sumę 11,25 miljonów franków. Ponadto Towarzystwo Francusko-Polskie przekazuje do dyspozycji Polskich Kolei Państwowych sumę **3 i pół miljona franków na fundusz obrotowy,** który będzie zwrócony Towarzystwu z chwilą przejęcia przezeń eksploatacji.

Otwarcie magistrali węglowej

Grono uczestników uroczystości: Stoją od strony lewej: dyr. Koehl, naczelny dyrektor Banque des Pays du Nord, hr. Cosse de Brissac, wiceprezes koncernu Schneider et Co., p. minister Komunikacji inż. Butkiewicz, oraz wiceminister komunikacji inż. Gallot.

Pomorze w ofiarnej pomocy bezrobotnym

Wszechstronna akcja pomorskiego Komitetu

Akcję pomocy bezrobotnym prowadzoną ubiegłej zimy przez Komitet dla spraw bezrobocia podjęły w okresie bieżącej zimy 1932-33 komitety lokalne, a mianowicie Komitet Wojewódzki Funduszu Pomocy Bezrobotnym oraz 16 komitetów powiatowych i 3 komitety miejskie w Gdyni, Grudziądzu i Toruniu.

Środki na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych bezrobotnych i ich rodzin dostarczane są z czterech zasadniczych źródeł: dobrowolnych ofiar społeczeństwa, dotacji samorządowych, subwencyj Komitetu Naczelnego F. P. B., oraz subwencyj rządowych.

Zrozumiałem jest, że wobec ogólnego kryzysu gospodarczego, świadczenia społeczeństwa i samorządu pomorskiego nie mogą być znaczne. W konsekwencji tego subwencje ze źródeł centralnych F. P. B. są w bieżącym roku znacznie większe niż w zeszłym. Subwencje ze źródeł centralnych w okresie sprawozdawczym t. j. od 15 września 1932 r. do 1 marca 1933 r. przedstawiają się następująco:

POMOC W NATURZE.

Akcja pomocy bezrobotnym zapoczątkowała w jesieni 1932 r. akcja ziemniaczana. Na ten cel wyasygnował Naczelny Komitet F. P. B. 177.193,94 zł, za którą zakupiono u rolników pomorskich zgórą 5000 ton ziemniaków jadalnych. Prócz tego komitety lokalne zebrały względnie zakupiły we własnym zakresie i własnemi środkami zgórą 400 ton ziemniaków.

Jedną z najpoważniejszych form pomocy w naturze jest zaopatrywanie komitetów lokalnych przez Kom. Nacz. F. P. B. **w mąkę żytnią**, przeznaczoną na wypiek chleba dla bezrobotnych, w pewnej części również na potrawy mączne i zaprawę do potraw. W okresie sprawozdawczym **otrzymało Pomorze 1215 ton mąki żytniej wartości 285.525 zł.** Z akcji mącznej korzystają wszystkie powiaty i miasta wydzielone. Prócz tego rozdano w okresie świątecznym 15 ton mąki pszennej wartości 5100 złotych.

Na akcję dożywiania dzieci bezrobotnych przeznaczył Nacz. Kom. F. P. B. 20 ton **cukru wartości 16.900 zł**, którym obdzielono wszystkie Komitety lokalne. Z części cukru ofiarowanego bezpłatnie przez Radę Naczelną Polskiego Przemysłu Cukrowniczego wyprodukowano dla Pomorza na zlecenie Nacz. Kom. F. P. B. **mieszankę kawowo-cukrową** dla bezrobotnych oraz ich rodzin, w ilości 440 skrzyń po 1000 kostek 50-gramowych w każdej skrzyni, ogólnej wartości 17.626,80 zł.

Bardzo wydatną jest pomoc opałowa. W okresie sprawozdawczym otrzymało Pomorze od Nacz. Kom. F. P. B. **9175 ton węgla wartości 284.425 zł.** Węgiel ten dostarczony został nawet do mniejszych ośrodków bezrobocia, tak, że sieć odbiorcza węgla na Pomorzu wynosiła około 60 miejscowości.

Subwencje zatem Naczelnego Komitetu w formie **produktów w naturze** przedstawiają za okres sprawozdawczy ogólną wartość **786 tys. 770,74 zł.**

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE.

W gotówce otrzymał Komitet Wojewódzki od Naczelnego Komitetu 364.500 zł (prócz wykazanej wyżej sumy na zakup ziemniaków), prócz tego wpłynęła bezpośrednio na ręce Komitetu Wojewódzkiego kwota 2.626,77 zł tytułem dobrowolnych składek ofiarowanych przez pracowników kolejowych oraz pocztowych na terenie Pomorza, tak, że ogółem otrzymał Komitet Wojewódzki **w gotówce kwotę 367.126,77 zł.** Ogółem więc dysponował Komitet Wojewódzki w okresie sprawozdawczym gotówką i produktami wartości **1.153.897,51 zł.**

Przy udzielaniu bezrobotnym świadczeń ze strony Komitetów obowiązuje, tak jak zresztą i w roku ubiegłym, bezwzględna zasada „nic darmo", t. j. bezrobotny obowiązany jest wzamian za każde, nawet najmniejsze świadczenie Komitetu, odpracować przy robotach użyteczności publicznej taką ilość godzin, jaka odpowiada szacunkowej wartości świadczeń Komitetu według przeciętnej miejscowej taryfy dla robotników niewykwalifikowanych. Jak już na wstępie wspomniano, przy zatrudnianiu bezrobotnych współdziałają również fundusze państwowe, przyczem przyznawanie i kontrola nad wydatkowaniem tych funduszów odbywa się w bezpośrednim zarządzie państwowym, a plan robót publicznych finansowanych z tych funduszów zatwierdzają centralne władze państwowe. W tych to robotach współdziałał Komitet Wojewódzki w okresie sprawozdawczym sumą 90.000 zł.

Natomiast do bezpośredniej dyspozycji Komitetów lokalnych na zatrudnienie bezrobotnych przekazał Komitet Wojewódzki kwotę 203.000 zł. Na pokrycie zaś kosztów przewozu produktów ofiarowanych przez Nacz. Kom. z miejsc załadowania (kopalnia, młyn, cukrownia) do miejsca odbioru produktu przez odnośny Komitet — przekazał Komitet Wojewódzki ogółem kwotę 61.269,62 zł.

BEZ KOSZTÓW ADMINISTRACYJNYCH.

Tytułem kosztów wypieku chleba z mąki żytniej, ofiarowanej przez Nacz. Kom., przekazał Komitet Wojewódzki Komitetom lokalnym kwotę 4.617,15 zł.

Zatem pozostałość gotówki Komitetu Wojewódzkiego w dniu 1 marca 1933 r. wynosi 8.240 zł i przeznaczona jest na pokrywanie bieżących rachunków za przewóz produktów oraz wypiek chleba.

Kosztów administracyjnych Komitet Wojewódzki wogóle nie ma, ponieważ cały aparat biurowy (lokal, personel, artykuły piśmienne i t. p.) udzielony został Komitetowi przez p. Wojewodę bezpłatnie do dyspozycji. Rachunkowość Komitetu Wojewódzkiego prowadzi bezpłatnie Biuro Obwodowe Funduszu Bezrobocia w Toruniu na podstawie porozumienia między Dyrekcją F P. B. oraz F. B., którym też Biuro to bezpośrednio podlega, oczywiście bez uszczerbku dla praw w tym względzie Komisji Rewizyjnej Komitetu.

Zbiory dokonane we własnym zakresie bezpośrednio przez Komitety lokalne od początku bieżącej akcji do końca stycznia 1933 roku, przedstawiają się według raportów tychże Komitetów następująco: zebrano produkty wartości 52.597,32 zł, gotówką 98.243,21 zł, razem 150.840,53 zł, co stanowi 20 procent subwencyj udzielanych w okresie sprawozdawczym przez Naczelny Komitet, którego zatem udział w akcji pomocy bezrobotnym na Pomorzu wynosi 80 procent.

Uroczyste otwarcie Wystawy Pomorskiej Sztuki Fotograficznej w Grudziądzu

Protektorem wystawy jest Wojewoda Pomorski p. Kirtiklis

Wystawa mieści się w olbrzymich salach Towarzystwa w Rynku.

Wczoraj o godz. 1 w południe odbyło się w Grudziądzu uroczyste otwarcie Pomorskiej Wystawy Sztuki Fotograficznej. W uroczystości otwarcia wystawy wzięli udział liczni przedstawiciele władz, urzędów, towarzystw oraz licznie przybyli goście z poza Grudziądza.

Na wstępie uroczystości prezes Towarzystwa p. **Hanczewski** po powitaniu gości wygłosił dłuższe przemówienie na temat znaczenia fotografji amatorskiej, podkreślając przytem spójnię jaka łączy — dzięki umiłowaniom sztuki fotograficznej — wszystkich polskich fotografów-amatorów, **czego wyrazem jest urządzona w Grudziądzu wystawa, w której biorą udział fotografowie amatorzy nieomal z całej Polski.**

Następnie przemówił prezes Zw. Towarzystw Fotograficznych **p. kpt. Wojciechowski z Warszawy**, oraz prezes Tow. Miłośników Fotografji **p. Landowski z Torunia.**

Po przemówieniach p. prezes Hanczewski poprosił obecnego p. starostę **Niepokulczyckiego o dokonanie otwarcia Wystawy.**

Po dokonaniu otwarcia Wystawy p. Starosta w towarzystwie p. **Prezydenta Włodka, prezesa Kossjora** i inn. oprowadzani przez kierownika Wystawy p. Waltera zwiedzili Wystawę, **wyrażając podziw i uznanie tak dla poszczególnych wykonawców fotografji jak również dla organizatorów Wystawy.**

Całość Wystawy przedstawia się niezwykle dodatnio. Ogółem na Wystawie znajduje się **około 500 zdjęć** i to nietylko z Pomorza, ale również z innych miast Polski jak: **Warszawy, Poznania, Lwowa, Wilna, Zakopanego itd.**

Wystawa potrwa do dnia 26 marca br.

Zjazd naczelników pomorskich Urzędów Skarbowych w Grudziądzu

W dniach 3 i 4 marca odbywał się w Grudziądzu zjazd naczelników Urzędów Skarbowych z całego Pomorza. Zjazd obradował w sali Rady Miejskiej w Ratuszu.

Celem zjazdu było omówienie gospodarczych potrzeb Pomorza oraz usprawnienie toku prac władz skarbowych i organów wykonawczych.

Zjazdowi przewodniczył prezes Izby Skarbowej w Grudziądzu p. Kossjor, przy udziale naczelnika II Wydziału Izby Skarbowej p. Krzewskiego oraz kierowników poszczególnych oddziałów w wydziale II Izby Skarbowej pp.: radcy Żyreńskiego, Hoschka, Gordona, lustratora urzędów p. Szulca, p. Niedźwieckiego i innych.

W zjeździe brał udział również naczelnik V Wydziału Izby Skarbowej w Grudziądzu p. Rozborski.

Obrady zjazdu stały na niezwykle wysokim poziomie i były wyrazem **zrozumienia obecnej sytuacji gospodarczej Pomorza oraz niezwykle życzliwego ustosunkowania się tak władz skarbowych jak i poszczególnych urzędników do miejscowego społeczeństwa w wspólnej pracy dla dobra Państwa i całego społeczeństwa.**

Skuteczna rada

Lepiej jest nie palić papierosów, aniżeli palić — mówią ludzie ostrożni, a nieraz nawet tacy lekarze, którzy sami są nałogowymi palaczami. Niedawno nawet rozwinęła się oryginalna dyskusja na łamach czasopism ukraińskich na tle zaprzysięgania ludności przeciw paleniu tytoniu, Oto jedno z czasopism zdradziło, że redaktorzy i wydawcy pisma, zaciekle propagującego wstrzemięźliwość tytoniową, sami są nałogowymi palaczami. Jest to zresztą zupełnie zrozumiałe. Łatwiej jest komuś radzić, niż samemu zgodnie z tą radą czynić. Lekarz który wziął honorarjum za wizytę ma spokojne sumienie, gdy zalecił pacjentowi abstynencję. Ojciec ma swoją rację, gdy radzi potomkowi nie palić ze względów oszczędnościowych i zdrowotnych. Ale sami palą. Bo to jest nałóg najbardziej rozpowszechniony.

Nie wdając się więc w dyskusje zasadnicze, jedno wszakże stwierdzić należy: należy wiedzieć, jak i co palić. W tym kierunku zasługuje na uwagę nowe czasopismo pn. „Wiadomości Tytoniowe" (Nowy Świat 4 Warszawa) które prócz zarządzeń dotyczących kupców tytoniowych, wprowadziło bardzo użyteczny dział porad dla palaczy. W Nr. 1 z dnia 5 bm. np. radzi palić papierosy w bibułce samotlącej a nie natłuszczanej, czyli gasnącej, gdyż bibułka samotląca spalając się sama szybciej od tytoniu, jest o tyle hygjeniczniejsza że nie wciągamy do płuc dymu z papieru, zawierającego uboczne szkodliwe produkty. Szczególnie szkodliwe jest — twierdzą fachowcy — parokrotne zapalanie papierosa z natłuszczaną bibułką, bowiem przy pierwszem pociągnięciu wchłaniamy dym z spalającej się wolno czarnej obwódki papierosowej.

Do tych spraw jeszcze wrócimy dając czytelnikom możliwie praktyczne w tym względzie rady.

M. C.

Składki ogniowe w gminach

Według doniesień Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w całym szeregu wypadków stwierdzono przetrzymywanie przez gminy składek z tytułu ubezpieczenia od ognia Podobne postępowanie gmin narusza interes publiczny uniemożliwiając Powszechnemu Zakładowi Ubezp. Wzaj. wykonywanie jego obowiązków ustawowych — wypłaty ubezpieczonym odszkodowań. Jednocześnie przetrzymywanie obcych sum przez związki komunalne podrywa ich autorytet i powagę Wobec tego minister spraw wewnętrznych w specjalnym okólniku do wojewodów zalecił by:

w każdym wypadku przetrzymania przez związek komunalny składki ogniowej pociągać do odpowiedzialności dyscyplinarnej winnych takiego przetrzymania

w wypadku zużycia składki ogniowej na własne cele związku komunalnego — pociągać winnych do odpowiedzialności karnosądowej niezależnie od odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Wywóz zwierzyny do Francji

Według opracowanych ostatnio danych statystycznych, wywóz zwierzyny polskiej do Francji wyniósł w roku ubiegłym 64700 kg, wartości 349.000 frs., podczas gdy w roku poprzednim wywieźliśmy do Francji tego artykułu tylko — 19,600 klg., wartości zaledwie 162,000 frs.

Wywóz zwierzyny do Francji w roku b. rozpoczął się we wrześniu i osiągnął największy stopień nasilenia w listopadzie i grudniu. Ilościowo najwięcej wywieźliśmy zajęcy wartościowo jednak pierwszą pozycję w tym wywozie stanowiły kuropatwy i bażanty. Pozatem mniejsze pozycje stanowią sarny których wywieziono w roku ubiegłym do Francji około 900 kg królik 1600 kg i dzikie kaczki.

Zdaniem rzeczoznawców wywóz zwierzyny do Francji będzie się rozwijał dalej pomyślnie pożądane jest jednak ścisłe przystosowanie się eksporterów tego artykułu do wymagań rynku odbiorczego.

Opłaty od zawodów na rzecz Funduszu Pracy

Wobec zgłoszenia na posiedzeniu połączonych komisyj senackich skarbowo-budżetowej i gospodarstwa społecznego poprawki do projektu BBWR. o funduszu pracy, która nakłada opłaty na rzecz tego funduszu od amatorskich zawodów sportowych, Związek Związków Sportowych — Polski Komitet Olimpijski interwenjował natychmiast u referenta projektu sen. Iwanowskiego oraz u członków komisyj senackich. Interwencja ZZS. i Komitetu Olimpijskiego nie odniosła skutku. Połączone komisje uchwaliły poprawkę, która spowoduje obciążenie amatorskich zawodów sportowych opłatami. Opłaty te wynoszą: za bilet w cenie od 1 złotego — 5 gr., od 1 — 2 zł. — 10 gr., od 2 — 3 zł. — 20 gr., od 3 — 4 zł. — 30 gr. od 3 — 5 zł. — 40 gr., i powyżej 5 zł. — 50 gr.

165 pasażerów na „Pułaskim"

Statek Linji Gdynia — Ameryka, powrót którego do Gdyni spodziewany jest w dniu 8 bm., wypłynął z Nowego Jorku dnia 24 lutego, a dnia 26 lutego zawinął do Halifaxu, zabierając tu i tam pasażerów oraz ładunek. Ogółem na pokładzie statku znajduje się 165 pasażerów, 376 worków poczty i 449 ton towarów. Wśród pasażerów zasługują na wymienienie p. Tadeusz Bujnowski, konsul R. P. w Chicago, ks. Konieczka, misjonarz z Afryki i ks. Miklaszewski z parafji polskiej w Bridgeport.

KRONIKA

wtorek 7 marca

TORUŃ

Kalendarzyk rzym.-kat.

Poniedziałek Wiktora
Wtorek Tomasza

— Nocny dyżur aptek. W śródmieściu dyżuruje do środy, dnia 8 bm. apteka „Pod Lwem", Rynek Nowomiejski; na Bydgoskiem Przedmieściu: św. Anny, ul. Mickiewicza 98; na Mokrem: „Pod łabędziem".

Z miasta

— **Placówka Powstańców i Wojaków OK VIII Toruń.** Roczne walne zebranie Placówki odbędzie się dnia 24 marca o godz. 18 w lokalu Strzelnicy przy ul. Przedzamczej. Wstęp tylko za okazaniem legitymacji. (921

— **Z życia Centr. Pracowni Fizyko-Chemicznej.** Zrealizowanie nauczania fizyki i chemji zgodnego z naturą dziecka i jego zainteresowaniem wymaga zorganizowania na terenie szkoły odpowiednio wyposażonej pracowni przyrody martwej w której uczeń sam wywołuje i bada własnoręcznie, zapomocą prostych przyrządów zjawiska fizyczne i chemiczne. Pracownie takie istnieją już na terenie całej Rzplitej. W Toruniu zorganizowano również przy szkole powszechnej im. św. Stanisława Kostki Centralną Pracownię Fiz. Chem., z której korzystają dzieci szkół powszechnych miasta Torunia.

Brak funduszów na zakup sprzętów i materjału do ćwiczeń uniemożliwia dalszy rozwój tej pożytecznej placówki. Nie pozostajmy w tyle za innemi miastami, idźmy naprzód, uczcijmy rok jubileuszowy istnienia Torunia przez wystawienie pomnika w postaci rozbudowy Centr. Prac. Fiz. Chem., pomnąc na wielkie zasługi Mikołaja Kopernika, wielkiego fizyka i rodaka naszego miasta. Niech zbiorowy wysiłek całego obywatelstwa przyczyni się do należytego rozwoju tej pożytecznej placówki przez ofiarowanie przyrządów fiz. chem., odpowiednich książek i w miarę możności przesyłanie kwot pieniężnych do kancelarji Szkoły powsz. im. św. Stanisława Kostki przy ulicy Prostej 4 na cele wyżej wymienionej pracowni, celem lepszego zrealizowania zamierzonych poczynań.

Prąd i gaz musi stanieć!

Chcemy korzystać z nowoczesnych urządzeń gospodarczych — Rezolucja Związku Pań Domu

Akcja Związku Zrzeszeń Gospodarczych w sprawie obniżki cen prądu, gazu i wody nie odniosła dotychczas wiadomego skutku. **Nie spotkała się bowiem ze strony Magistratu z należytem zrozumieniem.**

Apelujemy przeto do Rady Miejskiej, by na najbliższem posiedzeniu w związku z obradami nad budżetem zainterpelowała skutecznie Magistrat w powyższej sprawie.

W całym szeregu artykułów naprowadziliśmy już argumenty, które uzasadniają konieczność zniżenia obecnych zbyt wygórowanych cen za prąd etc. Wskazaliśmy nawet na możliwość wprowadzenia **taryfy blokowej**, która bez narażenia równowagi finansowej elektrowni, przyniesie znaczną ulgę konsumentom.

Magistratowi naszemu ku rozwadze niechaj posłuży fakt, że n. p. w Berlinie i Magdeburgu wprowadzono nową taryfę, ażeby **umożliwić** jaknajszerszą konsumcję gazu i prądu. I tak n. p. Dyrekcja Gazowni Berlińskich wprowadziła od 1 stycznia 1933 r. nową taryfę na gaz dla drobnego przemysłu, jak krawiectwo, ślusarstwo, przemysł gastronomiczny i t. p. Podczas, gdy dotąd przemysły te korzystały tylko z rabatów 10 do 20 proc. od ceny zasadniczej 16 fen., obecnie wprowadzono cenę od 7,5 do 9 fen. w zależności od zużycia gazu w miesiącu 1000—5000 m. sześciennych.

Również zniżoną została taryfa gazu dla użytku domowego o 1,8 fen. na 1 m. sześć., przyczem zniżono opłaty za dzierżawę gazomierzy, (dotychczas 1 mkn.) od 3 do 20 płomiennego i ustalono ją na 40 fen. Ażeby wyrównać obniżenie dochodów gazowni wprowadzono natomiast przymusową opłatę od t. zw. gazomierzy martwych t. j. konsumujących mniej niż 5 m. sześć. miesięcznie. Równocześnie zniżono czynsze za gazomierze w Magdeburgu o 50 fen., a gaz do użytku domowego zniżono o 50 proc.

Wogóle w cenach gazu i elektryczności w Niemczech panuje silna tendencja zniżkowa, spowodowana troską o dobro odbiorców.

Sprawa obniżki cen prądu etc. w Toruniu jest zagadnieniem bardzo palącem. Szerokie sfery społeczeństwa, które wykazały niezłomną wolę rzucenia z siebie tego nadmiernego ciężaru opłat, jak również sfery gospodarcze zdecydowane są ze swej strony na zastosowanie jak najdalej idącego ograniczenia konsumcji prądu i gazu.

Ostatnio, jak nam wiadomo, Związek Pań Domu złożył na ręce prezydenta miasta p. Bolta, oraz przewodniczącego Rady miejskiej p. mecenasa Michałka następującą rezolucję:

„Związek Pań Domu na posiedzeniu dnia 22 lutego b. r. jednomyślnie uchwalił przyłączyć się do akcji zainicjonowanej przez Związek Zrzeszeń Gospodarczych, a dążący do obniżenia cen za gaz i prąd.

We wszystkich prawie miastach Polski ceny te zostały, lub zostaną w najbliższym czasie obniżone, — **jedynie w Toruniu utrzymują się nadal na tym samym poziomie.**

Ponieważ w każdem gospodarstwie domowem używanie prądu i gazu jest nieodzowne — **a wobec ogólnego kryzysu gosp. coraz mniejsze są środki na pokrycie tak stosunkowo wysokich wydatków na gaz i elektryczność, — przeto obniżenie cen gazu i prądu jest konieczne.**

Również za tą obniżką przemawiają względy gospodarcze. **Jedynie obniżenie cen za gaz i prąd umożliwi paniom domu korzystanie z nowoczesnych urządzeń gospodarczych jak kuchenki gazowe, żelazka, imbryki, odkurzacze, maszyny do froterowania i t. d."**

W trosce o najuboższą dziatwę

Z działalności Komitetu Pań Towarzystwa Prawniczego w Toruniu

Dnia 11 lutego br. odbyła się w salach Kasyna garnizonowego zabawa Tow. Prawniczego, która przyniosła 244 zł. 80 gr. czystego zysku.

Z kwoty tej Komitet Pań Tow. Prawniczego obdarzył w szkole pomocniczej 51 biednych dzieci ciepłą bielizną, w tej liczbie 7 chłopców otrzymało jeszcze ubranka. Pozatem uboga chora na gruźlicę otrzymała materjał na suknię, a dla 2 dzieci bezrobotnego ofiarowano bieliznę ciepłą i powłokę na pierzynę.

Komitet Pań Tow. Prawniczego zorganizowany został jesienią ubiegłego roku przez p. Prezesową **Szyszkową**, której inicjatywą było stworzenie funduszów, aby wobec zbliżającej się zimy zaopatrzyć najuboższą dziatwę Torunia w ciepłą bieliznę i odzież.

Z czystego dochodu uzyskanego z zabawy urządzonej w dniu 12 listopada 1932 r. obdarzono 16 rodzin, które otrzymały ciepłą bieliznę, ubranie, obuwie ,oraz kilka kołder.

Przedstawienie zakupione 10 grudnia 1932 r. w Teatrze Polskim zasiliło znacznie fundusze Komitetu. Z czystego zysku obdarzono ciepłą bielizną i odzieżą 104 dzieci, w tem 32 ze szkoły powszechnej na Mokrem i 34 dzieci ze szkoły pomocniczej na Chełmińskiem Przedmieściu.

Dochód z zabawy urządzonej w dniu 7 stycznia br. użył Komitet Pań Tow. Prawniczego na zakup ciepłej bielizny i obuwia dla 25 dzieci szkoły pomocniczej. Pozatem na świetlicę dla dzieci na Mokrem ofiarowano 50 zł.

Z zestawienia powyższego wynika, że działalność Komitetu była bardzo owocna, zwłaszcza jeśli się zważy, że ogółem obdarzono **16 ubogich rodzin**, z której każda składająca się z kilkoro dzieci — **pozatem 182 dzieci**, z tego w samej pomocniczej szkole zaopatrzono **110 dzieci**.

Narazie przerywa Komitet Pań Tow. Prawniczego swoją działalność, którą podejmie znowu jesienią br.

Komitet Pań Tow. Prawniczego wyraża za naszem pośrednictwem serdeczne podziękowanie p. konsulowi Hozakowskiemu i p. Franciszkowi Tomaszewskiemu za bezinteresownie ofiarowane kwiaty na zabawę urządzoną dnia 11 lutego br., która tak ogromnie przyczyniła się do powiększenia dochodu.

Przez dziecko do miljonów

Błyskawiczna karjera Jackie Coopera

„Cudowne dziecko". Przyzwyczailiśmy się powtarzać ten szablonowy termin z pobłażliwym uśmiechem. Te biedne dzieci są cudownemi przeważnie tylko dla swych zaślepionych rodziców. A jednak najbardziej sceptycznie usposobiony człowiek musi przyznać, że wśród licznej rzeszy takich małych męczenników pojawiają się niekiedy naprawdę wybitne jednostki, obdarzone iskrą talentu.

Dziś świat cały z podziwem i rozrzewnieniem mówi o 9 letnim Jackie Cooperze, którego zadziwiający talent aktorski odkrył w Hoolywodzie reżyser King Vidor. Karjera tego fenomenalnego malca narodziła się z przypadku. Szczęśliwi rodzice to urzędnik bankowy Woodrow Cooper i jego żona Violeta, laborantka kinematograficzna.

W jaki sposób oko objektywu kinematograficznego odkryło Jackie Coopera. Mały Jackie, który często odwiedzał swoją matkę w laboratorjum, zakradł się pewnego razu do atelier, gdzie nakręcano scenę rozstrzelanie Grety Garbo do filmu Mata Hari. A kiedy w kilka dni później przeglądano próbne zdjęcia na ekranie reżyser ku wielkiemu swemu zdziwieniu spostrzegł na taśmie wyrazistą twarzyczkę malca, który śmiał się i płakał, reagując żywo na rozgrywany przed nim dramat. Zainteresował się nim King Vidor i dla niego stworzył swoje arcydzieło „Czempa" Sława Jackie była ustalona

Jackie Cooper nakręcił po „Czempie" tylko jeden film „Donovan" z reżyserem Fredem Niblo, twórcą ‚Ben- Hura" ‚Donovan' drugi film — ‚Our baby' — naszego malca jak go nazywa Hollywood, wywołał w Ameryce entuzjazm.

„Obraz „Donovan" już od środy dnia 8 bm. ujrzymy na ekranie kina ‚Mars".

Deszcz

Przewidywany przebieg pogody w dniu 6-go marca br. Chmurno z możliwością opadów. W nocy lekki mróz, we dnie temperatura w pobliżu zera. Słabe wiatry wschodnie i południowo-wschodnie.

Wieczory teatralne

Pierwsza sztuka Fanny

Sztuka w 3 aktach z prologiem i epilogiem B. Shaw'a

Nazwałem Shaw'a linoskoczkiem umysłowym, i przy tem pozostaję. Przyznaję jednak, że z linoskoczków najgenjalniejszym. Normalny bowiem linoskoczek nie pragnie niczego więcej, jeno zadziwić wpatrzonych w niego widzów. Shaw potrafi więcej: umie wprowadzić widza w jakieś głębokie zakamarki swoich myśli z najniewinniejszą w świecie miną, a potem staje za kulisami i bezczelnie wyśmiewa się z widza, gdy ten, znalazł się w labiryncie, nie umie znaleźć wyjścia — i irytuje się.

A kto się irytuje, ten niema racji, podśmiewa się z ciebie Bernard Shaw, a rację ma ten tylko kto się śmieje!

A Shaw śmieje się z wszystkiego, z religji i z antyreligijności, z arystokracji i dążeń demokratycznych, z konserwatyzmu i postępu, z konwenansów i braku form towarzyskich z dążeń do wiedzy i kultury, ale zarówno i z wszelkiej głupoty ludzkiej — jedynie co dla niego stanowi wartość rzeczywistą, to poczucie osobistej wolności i nieskrępowanej niczem radości życia.

Chociaż i o tych wartościach mówi z uśmieszkiem tak szelmowskim, z tak filuternym błyskiem rozweselonych oczu, że nie wiadomo, czy to uśmiech szczerej życzliwości, czy może ironji.

W „Pierwszej sztuce Fanny" Francuz wygłasza entuzjastyczny pean na cześć Anglji, zdawałoby się z ogromną szczerością, ale gdy się dobrze wsłuchać, znajdziemy, że powodem tego hymnu pochwalnego jest fakt, że w Anglji panna z tak zacnego i szanującego się domu wybiła policjantowi dwa zęby, we Francji żadna kobieta tego nie potrafi.

A zatem: „Rule Britannia!". Ponadto przecież w „Pierwszej sztuce Fanny" wyśmiewa się Shaw przedewszystkiem — z krytyków. i na to właśnie napisany prolog z epilogiem, które w gruncie rzeczy są niepotrzebne, a nawet nudne, bo niewiadomo pozo szwendają się po scenie jakieś postacie z nieprawdziwego zdarzenia, jedynie po to, by wykazać, że każdy krytyk przez Shawa da się zapędzić w kozi róg. A może to i prawda, czy ja wiem? Równie dobrze nie wiem, po co i naco lokaj z burżuazyjnego domu angielskiego wypoczwarza się w trzeciw akcie jako brat udzielnego księcia, czy na to jedynie, aby móc powiedzieć, że czuje swoją wartość ludzką dopiero od chwili, gdy stał się lokajem? Ostatecznie, wartość człowieka można inaczej zdefinjować ale można też i tak, jak chce pan Bernard Shaw...

O ile chodzi o ocenę wykonania sztuki Shawa na scenie naszej, pogadajmy najpierw o sztuce samej, a później o prologu i epilogu.

W komedji Shaw'a każda postać jest raczej jakiemś zagadnieniem, wykładnikiem zagmatwanych i chaotycznych idei autora, a nie człowiekiem z krwi i kości.

Dlatego wykonanie ról poszczególnych narzuciło artystom mnóstwo zawiłych trudności, i nie dziw, że nie zawsze wychodzili z nich zwycięsko.

Dom Gilbeyów, to zn. panią i pana Gilbey, oraz ich syna Boba, reprezentowali na scenie naszej *Marja Mirska-Zarembina*, *Stanisław Jaworski* oraz *Jerzy Gliński*.

Pani Gilbey uderzyła w ton prosty i szczery, i w tonie tym utrzymała się przez cały wieczór, pan Gilbey natomiast niezawsze umiał dać sobie radę z sytuacją, a Bob w roli swej nie czuł się dość swobodnie.

W domu Gilbeyów jest ponadto lokaj *Juggius*. Grał go *Janusz Mazanek*. Grał go dobrze. Był podwójnym arystokratą. Wiadoma rzecz, że lokaje są największymi arystokratami, a w tym wypadku lokaj był nim naprawdę — i Mazanek też był nim naprawdę. Od początku do końca, cal po calu.

Dom Knoxów zamieszkują trzy osoby: Pani Knox — *Hanna Małkowska*, pan Knox — *Władysław Ilcewicz*, i Małgorzata, ich córka, ta właśnie, która policjantowi wybiła dwa — dosłownie dwa — zęby, — *Jadwiga Lemanówna*.

Pani Knox była może odrobinę zbyt leciwa, i może niepotrzebnie wpadała w groteskę, pozatem jednak była konsekwentna, czego nie mógłbym powiedzieć o jej mężu i partnerze, który nie umiał utrzymać prostej linji.

Małgorzata była zupełnie naturalna i swobodna, chwilami nienaturalne było jedynie otwieranie ust bez uzasadnienia, ale to tylko chwilami. Dalszych życzeń pod jej adresem nie łbym.

„Złociutką Dorę" wykonała *Janina Porębska* z dużą swobodą, wyglądała bardzo ładnie, jednak swoboda jej, zwłaszcza w pierwszym akcie, miała momenty zlekka nieharmonijne.

Jan Lenczewski, jako Duvalet, był zupełnie dobry, a pean na cześć Anglji wygłosił z gorącym temperamentem, który był zupełnie odpowiedni.

W prologu i epilogu działały przedewszystkiem dwie osoby: Hrabia O'Dowda, którego odtworzył *Konstanty Krugłowski* z odpowiednią dystynkcją, i Fanny O'Dowda, jego córka, która w *Zofji Suchankównej* znalazła interpretatorkę naogół zupełnie dobrą.

Z moich czterech kolegów — t. zw. krytyków najwięcej dystynkcji posiadał *Józef Cornobis*, zaś najpiękniejszy krawat i pozatem dobre maniery *Zdzisław Mrożewski*, wreszcie najdłuższą brodę i odpowiedni krytykowi gest — *Tadeusz Jejde*. Czwartego w tej partji grał *Władysław Barański*.

Całość prezentowała się dobrze, dzięki wytrawnej reżyserji *Edwarda Żyteckiego* Urządzenie podwójnej sceny, przyczem scena w głębi słusznie była pojęta jako teatrzyk amatorski, było bardzo pomysłowe. Wykonanie sztuki dało doskonały sprawdzian ogromnej pracowitości zespołu i reżysera.

I sztuka i jej wykonanie zasługuje ze wszech miar na długie i niesłabnące powodzenie.

Publiczność bawiła się doskonale — a chwilami irytowała się — ku złośliwej radości autora, genjalnego linoskoczka, Bernarda Shaw'a.

Zo.

Jeszcze nie doceniają znaczenia P. W. i W. F.

Posiedzenie Sejmiku Powiatowego w Tczewie

Dnia 27 lutego br. odbyło się posiedzenie Sejmiku Powiatowego w Tczewie.

Najwyższą dysputę i walkę wywołało ustalenie budżetu powiatowego na rok 1933-34. — W dziale tym przedewszystkiem został zaczepiony przez przedstawiciela Stronnictwa Narodowego p. Gogołkiewicza dodatek dla przewodniczącego Wydziału Powiatowego. Pomimo tego jednak, na skutek rzeczowych wyjaśnień przedstawionych przez p. nacz. Goca z Gniewu, dodatek został uchwalony. Zaznaczyć należy, że przy omawianiu powyższego punktu p. Starosta opuścił salę, nie chcąc członków Sejmiku krępować swoją obecnością w wypowiadaniu swych myśli i zdań.

Tak samo bez skutku został zaczepiony i dodatek dla zastępcy przewodniczącego. W dalszym ciągu tego punktu porządku dziennego, uposażenie dla pracowników Wydziału uchwalono bez zmian, postanowiono natomiast wypowiedzenie umowy buchalterce kontraktowej p. Piękównie Helenie.

Przy obradach nad środkami lokomocji zblokowana opozycja zaatakowała sumę przewidzianą na utrzymanie samochodu i szofera. Dopiero po wytłumaczeniu obecnym przez p. Starostę, p. mec. Ćwiklińskiego, p. nacz. Goca i p. inż. Lambora, że w razie nieuchwalenia powyższej sumy, nietylko samo wynajmowanie taksówek będzie powiat kosztowało drożej, lecz i w dodatku zamiast obecnego szofera wykonywującego obecnie wszelkie prace techniczne, musianoby zakontraktować specjalnego ślusarza lub montera, preliminowany wydatek całkowicie uchwalono.

W dalszym ciągu obrad uchwalono dotacje dla Bratniej Pomocy Zrzeszenia Studentów Polaków na Politechnice Gdańskiej, a następnie uchwalono subwencję na utrzymanie Powiatowego Sądu Przemysłowego w wysokości 1.500 zł. Subwencja ta o tyle jest ważną, ponieważ oznacza dalsze utrzymanie wymienionej instytucji.

Na umożliwienie praktyki samorządowej dla absolwentów prawa i ekonomji uchwalono sumę 1.000 zł.

Gorącą dyskusję wywołał wniosek p. Nadolskiego, który w imieniu Stronnictwa Narodowego zażądał (w dzisiejszych czasach gróźb hitlerowskich i ataków na Pomorze) skreślenia subwencji na Przysposobienie Wojskowe i Wychowanie Fizyczne młodzieży powiatu, rezerwując jednakowoż pewne sumy subwencyjne dla organizacyj stojących pod wpływem i do rozporządzenia obozu narodowego.

Niefortunnemu wnioskodawcy dosadnej odprawy udzielił w pierwszym rzędzie nacz. Goc, dzięki której red. Matłosz zmuszony został do ratowania z opresji swojego kommilitona partyjnego. P. Matłosz w długich i mętnych wywodach starał się przekonać Sejmik, że użycie skreślonej sumy na dożywianie dzieci, zamiast na pomoc dla Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego, jest także celem wychowania obywatelskiego. Ponieważ jednak wywody te wcale nie przekonały członków Sejmiku, zażądano przerwy, aby w ten sposób uratować się od zupełnej klęski. Podczas przerwy rozsądniejsi członkowie Stronnictwa Narodowego zdążyli wytłomaczyć p. Matłoszowi i Nadolskiemu, że sprawa wychowania fizycznego i dożywiania dzieci nie jest jedną i tą samą sprawą i że dożywianie dzieci, w żadnym wypadku nie zastąpi wojskowego przysposobienia młodzieży, wobec czego uchwalono wreszcie następujące subwencje: Komitet PW. i WF. 5.300 zł, Harcerże 1400 zł, Powstańcy i Wojacy DOK. VIII 500 zł, Sokół 1400 zł, Stowarzyszenie Młodzieży Katolickiej 1400 zł, Powstańcy i Wojacy ks. Wryczy 800 zł.

Rezultatem więc posiedzenia było przyjęcie preliminowanego budżetu zwyczajnego w sumie zł 579.699 w rozchodach i przychodach, budżetu nadzwyczajnego w sumie zł 90.284, przyczem na szpital gniewski przyznano sumę 61.890 zł, na ochronkę w Janowie 5.000 zł.

Dalsze punkty porządku dziennego a więc: statut powiatowy o specjalnych opłatach i dopłatach drogowych na 1933-34, pobór dodatku komunalnego do państwowego podatku gruntowego na rok 1933-34, pobór podatku komunalnego do państwowego podatku przemysłowego na rok 1933-34, pobór podatku komunalnego do państwowego podatku dochodowego na rok 1933-34, pobór podatku komunalnego do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków na rok 1933-34, upoważnienie Komunalnej Kasy Oszczędności pow. tczewskiego do zaciągnięcia pożyczki w Komunalnym Banku Kredytowym w Poznaniu i w Banku Gospodarstwa Krajowego uchwalono. R-i.

Kazanice

— *Wiec protestacyjny.* Jakie wrażenie wywarło w kraju wystąpienie Hitlera świadczą liczne wiece protestacyjne na których wszystkie organizacje wyrażają swój sprzeciw brutalnej polityce Niemiec. W ub niedzielę odbył się tak jak w szeregu innych wioskach pogranicznych wiec protestacyjny w Kazanicach. Obszerny referat oparty na historji wygłosił naucz. p. Schramke. Mówca dobitnie wskazał rabunkową politykę Niemiec od czasów najdawniejszych, a skończył na Hitlerze. Przytoczone fakty jasno wskazywały że prawa Polski do Pomorza są bezsporne i niema żadnej mowy o jego oddaniu Wyraz swego protestu wyrazili zebrani w rezolucji. Wiec zakończono odśpiewaniem Roty.

Mirakowo

— **Wiec protestacyjny.** Dnia 26 lutego odbył się wiec protestacyjny przeciwko prowokacjom niemieckim. Wiec zagaił prezes Zw. Strzeleckiego p. Sochalski, poczem komendant Z. S. wygłosił referat. Na zakończenie uchwalono odpowiednią rezolucję.

Lubstynek p. lubawski

— **Przeciwko zakusom niemieckim** odbył się w nadgranicznym Lubstynku wiec protestacyjny Wiec zakończono rezolucją, w której zebrani m. in. mówią: „Idąc w ślady dawnego rycerstwa kresowego, postanawiamy założyć Tow. Powstańców i Wojaków DOK VIII i z bronią u nogi strzec nienaruszalności naszych granic pomorskich".

Pogrzeb zamordowanego listonosza śp. Adama Rypińskiego

W ub. niedzielę odbył się w Toruniu pogrzeb listonosza śp. Adama Rypińskiego, który zamordowany został w czasie spełniania obowiązków służbowych.

W pogrzebie udział wzięły mimo deszczu tysiączne tłumy.

W chwili, gdy wyniesiono trumnę ze zwłokami śp. Adama Rypińskiego z kostnicy szpitala miejskiego przy ul. W. Garbary oddział Pocztowego Przysposobienia Wojskowego prezentował broń.

Kondukt prowadzony w asyście licznych księży, przez ks. prob. Gołomskiego, przeszedł ulicami Szeroką, Rynkiem Staromiejskim, Chełmińską, kierując się na cmentarz przy ul. Wybickiego.

Na czele postępowała orkiestra Pocztowców, dalej niezliczone delegacje z wieńcami, dalej delegacje Związków i Pocztowców ze sztandarami w liczbie przeszło 40, delegacje młodzieży męskiej i żeńskiej, szkół powszechnych i oddział Pocztowego Przysposobienia Wojskowego. Po obu stronach karawanu członkowie P. P. W. z karabinami.

Za trumną postępowała żona tragicznie zmarłego dzieci, dalej rodzina dalsza i przedstawiciele władz, wreszcie tysiączne tłumy.

Na cmentarzu ostatnie modły nad otwartą mogiłą odprawił ks. prob. Gołomski, poczem trumnę opuszczono do grobu. W chwili tej oddziały Pocztowego Przysposobienia Wojskowego prezentowały broń.

Serdeczny żal i łzy najbliższych towarzyszyły ś. p. Rypińskiemu do grobu, szczery żal za tem pełnem jeszcze sił życiem.

GNIEW

— **Z życia Zw. Strzeleckiego.** W niedzielę dnia 26 lutego br. Oddział żeński i męski Zw. Strzeleckiego w Międzyłężu urządził ćwiczenia, a następnie zabawę taneczną. Komendantka Pionkówna przeprowadziła z oddziałem żeńskim zajęcia świetlicowe z pogadanką na temat wychowania obywatelskiego i strzelanie z łuku. Oddział męski odbył strzelanie z broni małokalibrowej i ćwiczenia musztry. Następnie odbyło się przedstawienie. Odegrano dwie sztuczki pt. „Żywy nieboszczyk i poseł czy kominiarz", poczem 4 pary młodzieży w ludowych strojach polskich przetańczyły na scenie mazura. Czysty zysk uzyskany z zabawy przeznaczono na zakupno sprzętu do świetlicy strzeleckiej.

— **W pracy dla bezrobotnych.** Przewodniczący Miejskiego Komitetu Pomocy Bezrobotnym w Gniewie p. Goc, wydał w dniu dzisiejszym miejscowym bezrobotnym zasiłki w chlebie i gotówce wynoszące od 7 złotych do 27 zł zależnie od rodziny bezrobotnego na dni 14. W powyższych sumach nie jest liczony węgiel, który zostanie wydany dodatkowo.

— **Sfingowany napad.** Dnia 28 bm. zgłosił się do posterunku policji w Gniewie 18 letni Jan Betcher syn rolnika donosząc, że na zagrodę jego rodziców napadło kilku bandytów, domagając się pod groźbą rewolwerów wydania pieniędzy. Policja po natychmiastowem przybyciu na miejsce skonstatowała, że żadnego napadu nie było, lecz że Betcherowie fałszywem doniesieniem chcieli sprowadzić i spowodować interwencję policji w swym zatargu z zięciem.

Betcherowie odpowiadać będą przed sądem za wprowadzenie w błąd władzy.

— **Kradzież w m. Cierpice.** W majątku Cierpice własność p. Ciążyńskiego skradziono ostatnio 750 kg pszenicy i 350 kg koniczyny. Jako sprawców, policja ujęła robotnika Markowskiego Franciszka i Spiglów Józefa i Alfonsa zamieszkałych w Kursztynie. Część skradzionych ziemiopłodów zwrócono poszkodowanemu. Resztę zdążyli sprawcy kradzieży sprzedać w Głównej Spółdzielni w Pelplinie.

Lubicz

— *Wiec protestacyjny.* W ub. niedzielę odbył się w Lubiczu wielki wiec protestacyjny przeciwko zakusom niemieckim. W wiecu wzięły udział wszystkie organizacje. Przewodniczył kier. szkoły p. A. Pociot, który przemawiał również z ramienia Legjonu Młodych i Zw. Strzeleckiego zaznaczając, że w razie potrzeby wszyscy staną jak jeden mąż w obronie Pomorza. Z ramienia Sokołów przemawiał prezes p. Ekawski a z ramienia Pow. i Wojaków p. J. Czajkowski.

W imieniu kobiet przemówiła nauczycielka p. Sadowska która w kilku dobitnych słowach zaznaczyla, że kobiety Pomorza — będą wytrwale stały na posterunku, wychowując dobrych obrońców Ojczyzny, a w razie potrzeby nie zawahają się stanąć w szeregach. Zebrani uchwalili odpowiednią rezolucję. Uczestnik.

Radomno, p. lubawski

— **Protest strzelców.** W dniu 25 lutego br. odbyło się miesięczne zebranie Związku Strzeleckiego na którem ob. Michalski wygłosił referat pt. „Pomorze", poczem w stanowczy sposób zaprotestowano przeciwko wystąpieniom Hitlera. Zebrani uchwalili odpowiednią rezolucję. Po odśpiewaniu „Roty" zebranie zakończono.

Lubianka

— *Wiec protestacyjny.* Ub. soboty z inicjatywy Zw. Strzeleckiego odbył się wiec protestacyjny przeciwko ostatnim wystąpieniom Hitlera Po przemówieniu kierownika szkoły p. Reiwera zebrani uchwalili jednogłośnie odpowiednią rezolucję. Wiec zakończono odśpiewaniem Roty.

Z działalności KOP'u na pograniczu

W ciągu ubiegłego miesiąca na pograniczu polsko — litewskiem i polsko — łotewskiem zlikwidowano 9 band przemytniczych, liczących 38 osób, którym odebrano przemyt wartości przeszło 25 tys. złotych Ponadto zatrzymano około 30 przemytników i przemytniczek, którym skonfiskowano przemytu na sumę 8750 złotych. Z pośród skonfiskowanych towarów odebrano przemytnikom partje tytoniu, sacharyny, jedwabiu, rodzynek, bakalij, cukru, przyrządów lekarskich itp.

W styczniu rb. na pograniczu sowieckiem zatrzymano 96 uciekinierów z ZSRR, 43 osoby usiłujące przedostać się na teren Rosji Sowieckiej, kilku wywrotowców, bandytów, około 20 oszustów, przeszło 50 włóczęgów, kilku koniokradów oraz około 30 osób wałęsających się w pasie pogranicznym bez określonego celu.

Piwnice

— *Wiec protestacyjny.* W dniu 26 lutego br. Związek Strzelecki w Piwnicach w liczbie 32 członków oraz 150 obywateli Piwnic zebranych w świetlicy strzeleckiej uchwalił rezolucję przeciwko zakusom Hitlera na całość granic Rzplitej. Po przemówieniu p. prezesa Karasiewicza — o znaczeniu Pomorza dla Polski oraz przemówieniu p. referenta Sękowskiego, komendanta Czarneckiego i p. Karpińskiego wiec odśpiewaniem Roty w uroczystym nastroju zakończono.

Brodnica

— *BBWR przeciwko zakusom Hitlera.* — W ub. niedzielę w poł. sale „Domu Katolickiego" zapełniły się szczelnie tłumem około 1500 członków i sympatyków BBWR., zebranych na wiecu manifestacyjnym przeciw zakusom Hitlera na polskie Pomorze. Świetne przemówienia p. p. posła na Sejm Serożyńskiego z Lekart i komendanta okręgowego Legjonu Młodych Chutkiewicza z Torunia nagrodzono hucznemi oklaskami. Wśród powszechnego entuzjazmu przyjęto odpowiednią rezolucję.

Chojnice

— *Wiece protestacyjne w powiecie.* W ub. niedzielę z inicjatywy Legjonu Młodych w Chojnicach odbyły się w czterech miejscowościach powiatu wiece protestacyjne przeciwko zakusom niemieckim na całość naszych granic. W Pawłowie, Lichnowach, Ogorzelinach i Rytlu ludność żywiołowo protestowała przeciwko prowokacjom niemieckim. W Rytlu wiec zagaił kierownik szkoły p. Reszka. Referaty wygłosili leg. Kułakowski i Tomaszewski. Wiec zakończono uchwaleniem odpowiedniej rezolucji i odśpiewaniem „Boże coś Polskę". W Ogorzelinach wiec zagaił kier. szkoły p. Bruchwalski, przemawiał nauczyciel legj. Synakiewicz.

Gostkowo

Wiec protestacyjny. Ub. soboty odbył się tutaj wiec przeciwko ostatnim prowokacjom niemieckim. Po przemówieniach p. kierownika szkoły K. Resmera, ks. proboszcza Prabuckiego i p. St. Woziwody zebrani uchwalili odpowiednią rezolucję.

— *Walne zebranie LOPP.* Bezpośrednio po wiecu protestacyjnym odbyło się walne zebranie koła LOPP. W skład nowego zarządu weszli pp. prezes ks. proboszcz Prabucki, sekretarz K. Resmer, skarbnik E. Andrychowska.

Programy radjowe

Poniedziałek, dn. 6 marca

Warszawa: 12.10 Koncert z płyt; 15.50 Piosenki w wyk. M. Fogga i chóru Dana; 16,25 Francuski (kurs element.); 16,40 Odczyt z cyklu — Zagadnienia gospodarcze — p. t. „Żywiołowy proces wzrostu małej własności rolnej"; 17.00 Koncert popołudniowy; 18,00 Odczyt dla maturzystów (Dział — Literatura polska — p. t. Aleksander Fredro, wygł. prof. K. Górski; 18,25 Muzyka lekka; 19,00 Rozmaitości; 19,20 Srzynka pocztowa techniczna; 19,30 „Na widnokręgu"; 20.00 Skrzynka pocztowa techniczna; 20,15 Apera „Aida" z płyt;

Wtorek, dna 7 marca

Warszawa 12,10 Koncert z płyt. 15,50 Muzyka; 16,20 Odczyt dla maturzystów (Dział „Historja") pt. „Walka cesarstwa z papiestwem" — wygłosi prof. H. Paszkiewicz; 16,40 Odczyt ze Lwowa; 17,00 Koncert symfoniczny w wyk. ork. Filhm. Warsz. pod dyr. I. Neumarka. 19,00 Rozmaitości; 19,20 „Listowne nauczanie rolnictwa" kursy koresp. im. Staszica. 19,0 Feljeton pt. — „Beethoven jako wychowawca" wygłosi red. M Centnerszwer. 20,00 Koncert popul. 21,40 4-ty konkurs kompozytorski miesięcznika „Muzyka" 22,15 Kwadrans literacki — fragment z powieści F. Mauriac'a pt. „Kłębowisko żmij". 22,30 Piosenki 23,00 Muzyka taneczna.

Ś. p.

Jan Ruciński

podchorąży szwadronu szkolnego Szkoły Podchor. dla Podoficerów, zmarł po krótkich i ciężkich cierpieniach w dniu 4 marca b. roku w Toruniu.

Pogrzeb odbędzie się 7 b. m. w Bydgoszczy. Wyprowadzenie zwłok z kaplicy szpitala wojskowego przy ul. Jagiellońskiej na cmentarz garnizonowy nastąpi dnia 7 b. m. o godz. 9-tej.

O smutnym tym obrzędzie zawiadamiają

Oficerowie i Podchorążowie
szwadronu szkolnego

Kupiec wydawnictwo gazet fachowych

NAJWIĘKSZE W POLSCE PRZEDSIĘBIORSTWO WYDAWNICZE CZASOPISM FACHOWYCH.

Zakłady graficzne we własnym budynku fabrycznym. POZNAŃ. **Kilkakrotnie premjowane.** ZAŁ. w r 1907.

PRZEMYSŁOWI I KUPIECTWU

polecamy poniżej wyszczególnione, jedyne w swym rodzaju w Polsce specjalne czasopisma fachowe i branżowe jako istotnie skuteczne pisma propagandowe i reklamowe, rozpowszechnione we wszystkich dzielnicach kraju:

„Kupiec — Świat Kupiecki" — 27-my rocznik. Oficjalny organ Związków Tow. Kupieckich Polski Zachodniej, organ publikacyjny Izby Przem.-Handlowej w Poznaniu, oficjalny organ Międzynarodowych Targów Poznańskich i Lwowskich Najstarszy tygodnik kupiecko - przemysłowy w Polsce, założony 1907 r. Abonament 5,— zł kwartalnie.

„Drogerzysta" — **15-ty rocznik.** Najstarszy tygodnik drogeryjno - chemiczny w Polsce. Ukazuje się regularnie co tydzień z działem chemiczno - technicznym i fotograficznym. — Abonament 3,00 zł. kwartalnie.

„Rynek Metalowy i Maszynowy" — 13-ty rocznik. Tygodnik fachowy dla branży metalowej, maszynowej, elektro- i radjotechnicznej jako też budowlanej, samochodowej, rowerowej, motocyklowej i maszyn rolniczych. Specjalny dział patentów i wynalazków oraz submisyj i przetargów. Wychodzi tygodniowo. Abonament 4,90 zł kwartalnie

„Przemysł Skórny" — 20-ty rocznik. Jedyne w Polsce pismo fachowe dla przemysłu i handlu skór obuwia oraz pokrewnych branż przetwórstwa skórzanego ze stałym dodatkiem technicznym. Kilkakrotny organ związków i organizacyj fachowych. Dwutygodnik. Abonam. 2 zł kwartalnie

„Kupiec Kolonjalno - Spożywczy i Delikatesowy". Jedyny w Polsce organ fachowy dla branży kolonjalnej, spożywczej i delikatesów. Organ detalistów i hurtowników branży kolonjalno - spożywczej. Dwutygodnik. Abonament 2,50 zł kwartalnie. Z dodatkiem: **„Handel i Przemysł Rybny".**

„Przegląd Cukierniczy" — 8-my rocznik. Jedyne w Polsce pismo fachowe dla przemysłu cukierniczego, wyrobów cukrowych, przetworów owocowych i pokrewnych branż. Organ związkowy. Wychodzi co miesiąc. — Abonament 2,10 zł kwartalnie

„Dom Gościnny" — 20-ty rocznik. Oficjalny organ Związku Towarzystw Restauratorów, Właśc. Hoteli i Kawiarń oraz Restauratorów Dworcowych na Polskę Zachodnią. Dwutygodnik. Abonament 2,50 zł. kwartalnie.

„Przegląd Papierniczy, Galanteryjny i Zabawkarski — 2-gi rocznik. Miesięcznik. Organ fachowy i propagandowy dla branży papierniczej, wszelkiej galanterji i zabawkarstwa oraz poszczególnych gałęzi przemysłu, przerabiających papier, jak: introligatorni, kartoniarni, torebkarstwa oraz przemysłu graficznego. — Abonament 1,— zł kwartalnie

Wszelkiemi informacjami służy:

„KUPIEC", WYDAWNICTWO GAZET FACHOWYCH

Poznań, ul. Wielka 10. — Telefon 22-77.

Nr. 520.

Nowa taryfa celna

wyjaśni Ci, dlaczego nabycie zwierząt futerkowych jest najlepszą lokatą kapitału chwili obecnej —

Lisy srebrzyste
Lisy niebieskie
Norki

w najwyższej klasie dostarczają 492

Zjednoczone Hodowle Zwierząt Futerkowych

Zbiczno - Czekanowo

Centralne Biuro Zbiczno, Pomorze.

Druki, informacje na żądanie.

RUMBA
to rygiel
MYDŁA dobrego
od 869
KAPCZYNSKIEGO
Toruń, Szeroka róg Mostowej i Szczytna 15.

MAGISTRAT M. BYDGOSZCZY
Wydział VIII. (Bud. Nad.)
ogłasza niniejszem

PRZETARG

publiczny pisemny na „Warunkach obowiązujących przy ubieganiu się o roboty i dostawy miejskie w Bydgoszczy" na wykonanie instalacji kanalizacyjno-wodociągowej w szkołach:

a) przy ul. Nakielskiej,
b) przy ul. Leszczyńskiego.

Kosztorysy przetargowe i warunki nabywać można w Wydziale VIII. ul. Jana Kazimierza Nr. 5, I. ptr., za opłatą 1,— zł. każdy w godzinach urzędowych począwszy od dnia 7. III br., gdzie udzielać się będzie również bliższych wyjaśnień i gdzie zostaną wyłożone do wglądu rysunki oraz projekt umowy.

Oferty składać należy we wskazanym Urzędzie w nieprzekraczalnym terminie do dnia 9 marca br. godz 12-tej, o której nastąpi otwarcie ofert.

Do oferty należy dołączyć kwit na złożone w Głównej Kasie Miejskiej wadjum w wysokości 5% (pięć proc.) od sumy oferowanej.

Bydgoszcz, dnia 4 marca 1933 r.

MAGISTRAT — WYDZIAŁ VIII.
(—) Inż. arch. Raczkowski,
Radca budownictwa.

Zlec. Nr. 533/VIII.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 7 marca 1933 r. o godzinie 9 sprzedam przy ul. Dworcowej 86 za natychmiastową zapłatą: bibljotekę, szafę do rzeczy, 2 leżanki, biurko dębowe, kluby gobelinowe, krzesła, stół okrągły, dywan, lampę na biurko, 3 małe dywaniki, nocne stoliki, umywalkę z marmurem, firany i inne domowe sprzęty.
Zlec. Nr. 524/VIII.
(—) Czerniewicz, komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 6 marca 1933 roku o godzinie 10 na składnicy firmy Hartwig ul. Dworcowa 54 natychmiastową zapłatą: 2 palta damskie piżmowce, jedno palto nutriety
Zlec. Nr. 523/VIII.
(—) Czerniewicz, komornik Sądu Grodzkiego. w Bydgoszczy.

Obwieszczenie

Badanie zwierząt pociągowych odbędzie się w roku bieżącym nie jak dotychczas we środy i czwartki, tylko w piątki i soboty, jak następuje: 17 i 18 marca, 16 i 17 czerwca, 15 i 16 września i 15 i 16 grudnia na targowicy Rzeźni Miejskiej od godz. 8—10. (953

Bydgoszcz, dnia 3 marca 1933 r.

Za Prezydenta Miasta:
(—) Dr. Nowakowski,
lekarz miejski.

L. dz. 808/33 XIV.

OGŁOSZENIE. Postępowanie przetargowe nieruchomości Koronowo karta 100, a zapisanej na rzecz dłużników Baltazara Iwickiego i tegoż żony Teofili z domu Gburczyk żyjących w ogólnej wspólności majątkowej tymczasowo zastanawia się, albowiem wierzyciele Spółdzielczy Bank Kredytowy w Koronowie i Poznańskie Ziemstwo Kredytowe w Poznaniu zezwolili na zastanowienie postępowania § 30 ust. o zarz. przym. i przet. przym.
Zlec. Nr. 532/VIII. K. 11/33
Koronowo, dnia 21 lutego 1933 r. **Sąd Grodzki.**

Z prawami szkół państwowych 8056
8-klasowe gimnazjum żenskie
G. Winogrodzkiego w Wejherowie
przyjmuje zapisy do wszystkich klas, poczynając od klasy 2-giej.
Przy gimnazjum wstępne klasy koedukacyjne, przygotowujące do gimnazjum nowego typu.

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym oddział B. pod Nr 90 przy firmie „Warta" Towarzystwo Ekspedycyjne Spółka z ograniczoną poręką w Gdyni, dnia 13 lutego 1933 dopisano: Uchwałą zebrania wspólników z 30 grudnia 1932 kapitał zakładowy podwyższono o dalsze 80.000 złotych do sumy 100.000 złotych. Udzielono prokury łącznej handlowcowi Stanisławowi Jesionek i handlowcowi Włodzimierzowi Jakubowskiemu obu z Gdyni. Odwołano prokurentów Wojciecha Czapiewskiego i Leona Kozakowskiego obu z Gdańska. 993
Zlec. 271 **Sąd Grodzki w Gdyni.**

Zapasy atletów
„Scala" Gdańsk
w dzisiejszy poniedziałek walczą:
Schwarz junior—Mothyka
Badurski — Borowiak
Tornow — Colev
Zapasy o zwycięstwo:
Smirnoff — Neumann
Przed zapasami **pierwszorzędny program teatru Variete.** 997

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 8. III. 1933 r. sprzedam o godzinie 11 w firmie Pepege: 149 skrzyń kaloszy i śniegowców. Dnia 9. III. br. o godzinie 9 sprzedam w Owczarkach u p. Cichorza: 1 krowę. O godzinie 10 w Lisich-kątach u p. Bendta: 53 ctr. żyta w słomie i młocarnię. W Dusocinie i Jamach: krowę, 35 szt. kur, źrebię, bibljotekę, biurko, 3 fotele, stolik, kanapę, 4 krzesła, garnitur marmurowy na biurko i bryczkę. Zbiórka licytantów o godz. 12 przed szkołą w Dusocinie. 724
Kowalski, komornik sądowy. Rew. III. w Grudziądzu.

TORUN

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 7 marca o godzinie 12 licytować będę u spedytora Sadeckiego za gotówkę najwięcej dającemu: maszynę do szycia, maszynę do pisania, kałamarze, 2 nowe rowery damskie.
243/32 938
Janowski, kom. Sądu Grodzkiego, rew. VI.

W tutejszym rejestrze handlowym przy firmie Centralna Kasa Spółek Rolniczych oddział w Toruniu wpisano dnia 20 lutego 1933: Uchwałą Wydziału wykonawczego Rady Nadzorczej z 31. I. 1933 odwołano Stefana Piórę a w jego miejsce mianowano Juljana Czapkę Czaplickiego z Torunia.
Zlec. Nr. 138/IX. 989
Sąd Grodzki, Toruń.

GDYNIA

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym oddział B. pod Nr. 147 przy firmie Giesche Spółka Akcyjna Oddział w Gdyni, dnia 16 lutego 1933 dopisano iż Dr. Leopold Lowitsch i Jan Conrad obaj z Katowic ustąpili z Zarządu.
Zlec. 269 992
Sąd Grodzki w Gdyni.

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym oddział B. pod Nr. 18 przy firmie Polska Agencja Morska Spółka z ograniczoną poręką w Gdyni, dnia 16 lutego 1933 dopisano, iż Hugon Pistel ustąpił z zarządu i w jego miejsce powołano dyrektora Władysława Rawicz-Szczerbo z Gdyni.
Zlec. 274 991
Sąd Grodzki w Gdyni.

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym oddział B. Nr. 55 przy firmie: Gdyńskie Zakłady Metalowe i Towarzystwo Handlowe „Gzetem" Spółka z ograniczoną poręką w Gdyni, dnia 10 stycznia 1933 dopisano: Umową spólników z dnia 21 listopada 1932 r spółkę rozwiązano. Dotychczasowego kierownika Oskara Mohra, kupca w Gdańsku mianowano likwidatorem.
Zlec. 273 990

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym oddział A. pod Nr. 156 dnia 19 grudnia 1932 wpisano firmę: Biuro Techniczne Inż. Piotr Mielczarski w Gdyni. Właścicielem firmy jest inżynier Piotr Mielczarski w Orłowie Morskiem. Jako niewpisane do rejestru handlowego ogłasza się, że przedmiot firmy stanowią roboty wodociągowe, kanalizacyjne i ogrzewania centralnego.
Zlec. 270 994
Sąd Grodzki w Gdyni.

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym oddział A. pod Nr 161 dnia 18 lutego 1933 wpisano firmę: Inż. Hilary Wysocki Przedsiębiorstwo Robót Drogowych i Budowlanych w Gdyni. Właścicielem firmy jest inżynier Hilary Wysocki w Gdyni, Kamienna Góra.
Zlec. 272 995
Sąd Grodzki w Gdyni.

OGŁOSZENIE. W tutejszym rejestrze handlowym oddział „B" pod Nr. 184 przy firmie Polski Lloyd Spółka Akcyjna Oddział w Gdyni, dnia 26 października 1932 dopisano: Według uchwały walnego zgromadzenia z 1 sierpnia 1930 przedmiotem przedsiębiorstwa jest prowadzenie w najszerszym zakresie przedsiębiorstwa ekspedycyjnego, składowego, przewozowego, udzielanie zaliczek na zastaw i pośredniczenie w ubezpieczaniu towarów i środków przewozowych. Prokura Kurta Schlee ustała. Udzielono prokury łącznej dla oddziału Gdyńskiego Edmundowi Szafrankowi w Gdyni. Uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 1 sierpnia 1930 nadano nowe brzmienie statutowi spółki zgodnie z przepisami prawa akcyjnego z 22 marca 1928. Tenże statut zatwierdzony postanowieniem Ministrów Przemysłu i Handlu i Skarbu z 19 grudnia 1931 został opublikowany w Nr. 299 „Monitora Polskiego" z 30 grudnia 1931.
Zlec. 275 995
Sąd Grodzki w Gdyni.

Ostrzeżenie.

P. Tomasz Kowalski nie ma prawa do inkasa rachunków w imieniu mojej firmy. Fr. Lipiński, Toruń, Chełmińska 5. 986

Wezwanie.

Wzywam Związek Bezrobotnych do zwrócenia klucza od biura dużej sali „Ogrodu Wenecja" w ciągu 3 dni, w przeciwnym razie zostanie lokal otworzony przymusowo. 987
Franciszek Kilichowski właściciel.

Kto

ma najlepszy i najtańszy **węgiel brykiety koks i drzewo?** tylko **Firma „Tranzyt"** Toruń, Przedzamcze 20 tel. 242.

Roczne zebranie

członków Kasy Stefczyka, Bydgoszcz, Karpacka 44, odbędzie się 19 marca br. o godz. 14 w lokalu „Pod Lwem" Marszałka Focha. Obecność wszystkich członków pożądana. Zarząd.

Uwaga!

Górno-Śląski koks, brykiety, węgiel, drzewo w szczapach i drobne po bardzo niskich cenach sprzedaje. F-ma T. Krużycki, Grudziądz, ul. Ks. Budkiewicza nr. 18. 983

Większą ilość

flaków środkowych (Schlossdärme) oddam. Fr. Lipiński Toruń, Chełmińska 5. 986

Wózki

dziecięce poleca. Fabryka Wózków Dziecięcych Bydgoszcz, 3-go Maja 12. Ceny fabryczne. 923

Okazja!

Sprzedam korzystnie: fortepian, salon stylowy, cykl krajobrazów, oryginały malarza Brochockiego, masarz elektryczny, radjo 3 lampowe, lornetę Zeisa, baryton, lustra, obrazy, zegary, maszyny do szycia, rowery, płaszcze i dętki rowerowe, urządzenie sklepowe, sypialkę malowaną na dąb, oddzielne szafy, łóżka, stoły, krzesła, futra: piżmowce szopy i inne, garderobę, obuwie i wiele innych przedmiotów. 735

„Sklep Okazyjny" ul. Groblowa Nr. 3, obok Rybnego Rynku, Grudziądz

3 pokoje i kuchnia

(z balkonem) w śródmieściu I ptr. od zaraz do wynajęcia, czynsz za rok z góry. Zgłoszenia do Adm. „Dnia Pomorskiego" Toruń pod nr 907.

Oberża

dobrze zaprowadzona w bardzo ruchliwej wsi Pomorza wraz z dużym parkiem, gospodarstwem rolnem (45 morgów) i zabudowaniami gospodarczemi korzystnie na sprzedaż. Oferty uprasza się składać do „Par" Poznań Al. Marcinkowskiego 11, pod 9.83. (985)

Poszukuję

2 umeblowanych czystych pokoi. Zgłoszenia „Dzień Pomorski" Toruń. 925

Nauczycielka

domowa — muzyka, języki — poszukuje posady. Oferty „Dzień Pomorski" Toruń. 966

Krawcowa

szyje elegancko, tanio. Toruń, Bydgoska 62, off[illegible]a II. 957

Naprawę

wszelkich maszyn rolniczych i przemysłowych wykonuje oraz dostarcza wszelkie **odlewy** po bardzo przystępnych cenach. **F. Kujawski,** Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza, Toruń. 965

Ubezpieczeniowych

zastępców poszukujemy. Wypłacamy prowizje naprzód po przyjęciu wniosków. Oferty do „Dnia Pomorskiego" Toruń pod „gotówka". 960

Wychowawczyni

wytrawna, była nauczycielka z długą praktyką poszukuje posady do dzieci lub niemowlęcia. Świetne świadectwa. Skromne wymagania. Poważne referencje. Łaskawe zgłoszenia: „Dzień Pomorski" Toruń, Szeroka 11, pod l. 803.

Przysposabiam do egzaminów, udzielam

lekcyj

francuskiego, angielskiego niemieckiego i gry na fortepianie. Adamska, Sukiennicza 4, Toruń. 8031

Gospodarzu!

Obecnie nie wolno zaniedbywać dodawania dla świń, krów, kur prawdziwej Centraliny Michałowskiego, Żądać wszędzie. 955

Udzielam

tanio korepetycji języka polskiego, łacińskiego, włoskiego i innych przedmiotów gimnazjalnych. Oferty pod „Bene" do Admin. „Dnia Bydgoskiego". 973

100 zł.

i wysoką prowizję zarobi każdy obejmując nasze zastępstwo. Gozakred, Lwów, Wałowa 11. 764

Warsztat

ślusarski przyjmuje wszelkie reperacje maszyn do szycia, rowerów, gramofonów, jak również ładowanie akumulatorów i wykonywanie nowych różnych typów. Bydgoszcz, Plac Piastowski 7. 950

Lekcyj

na skrzypcach, mandolinie i gitarze gruntownie tanio udzielam. Toruń, Szczytna 12, mieszk. 9. 957

Szkoła tańców

Janiny Werny wyucza szybko tańczyć. Ostatni kurs rozpocznie się 11 marca. Toruń, Prosta 22. 956

Plac

budowlany w ORŁOWIE-Kack M. 1100 m^2 blisko dworca i plaży do sprzedania. Zł. Pawlik, Sopot, Dancigerstr. 35. 945

Telegramy

Z ostatniej chwili

Roboty publiczne „Funduszu Pracy“ winny ogarnąć całe Pomorze

i związać je nierozerwalnie siecią dróg i kanałów z zapleczem

Przemówienie sen. Iwanowskiego w Senacie

(o) **Warszawa, 6. 3. (tel. wł.)** Wczoraj późnym wieczorem wygłosił w Senacie przemówienie sen. Iwanowski, referent ustawy o Funduszu Pracy, który m. in. oświadczył, co następuje:

„Jeśli chodzi o rozkład projektowanych robót w poszczególnych częściach kraju, to program uwzględnia przedewszystkiem najważniejsze skupienia bezrobotnych, przyjmując za główną zasadę gospodarcze potrzeby tych robót. Podchodząc do planu robót z tego punktu widzenia zwrócić muszę uwagę na **wyeliminowanie z tych robót pierwszej serji Pomorza, które także ze względów gospodarczych, społecznych i politycznych postawić na** leży w szeregu dzielnic, wymagających natych **miastowej pomocy ze strony Funduszu Pracy“.**

„Jeśli liczebnie nasilenie bezrobocia jest tu **taj mniejsze niż w innych dzielnicach Polski, to zapobieganie skutkom bezrobocia wobec specjalnych właściwości przemysłu pomorskiego, związanego z rynkami światowemi, jest** daleko trudniejsze. Odsetek bezrobotnych w stosunku do ogółu robotników w niektórych miastach pomorskich jak np. w Grudziądzu jest bardzo wysoki“.

„Sieć dróg pomorskich bitych, żelaznych czy wodnych, przystosowanych do potrzeb go spodarczych zaborcy, musi z natury rzeczy ulec gruntownej rekonstrukcji z orjentacją na obecne ośrodki gospodarcze i administracyjne“.

„Sam fakt, że WARSZAWA NIE MA BEZPOŚREDNIEGO POŁĄCZENIA SZOSOWEGO I KOLEJOWEGO Z GDYNIĄ, że jesteśmy skazani na korzystanie z drogi okrężnej na Gdańsk, w dostatecznym stopniu wskazuje na doniosłość zagadnienia“.

„Nie wątpię, że Ministerstwo Opieki Społecznej i władze Funduszu Pracy zechcą zwrócić baczniejszą uwagę na sprawę robót publicznych na Pomorzu i uwzględnią w drugiej serji robót w znaczniejszym stopniu postulaty tej prastarej polskiej dzielnicy“.

Zwycięstwo Polski nad Austrją

w meczu zapaśniczym

Katowice, 6. 3. (PAT). W sobotę późnym wieczorem odbył się w Katowicach międzypaństwowy mecz zapaśniczy Polska—Austrja, zakończony nieznacznem zwycięstwem Polski w stosunku 14:13. Austrjacy byli naogół silniejsi fizycznie i lepsi technicznie od drużyny polskiej. O zwycięstwie Polaków zadecydowała ich większa ambicja i ofiarność.

Techniczne wyniki zawodów są następujące: w wadze koguciej Ganzera po 20 minutach walki pokonał Weissingera (Austrja). W następnej wadze Dworok (Polska) stoczył z Finesasem najpiękniejszą walkę wieczoru, zakończoną zwycięstwem Wiedeńczyka na punkty. W wadze lekkiej Bajorek (Polska) zaskoczył ostrem tempem swojego przeciwnika Grasla (Austrja), wygrywając zdecydowanie na punkty. W półśredniej Błażyca (Polska) przegrał z Musilem (Austrja) na punkty z powodu zastosowanej przez siebie złej taktyki. W półśredniej Gałuszka (Polska) odniósł zwycięstwo nad stawiającym niezwykle zacięty opór Austrjakiem Gryllą. W półciężkiej Gęstwiński (Polska) wygrał nieznacznie na punkty z Derellym (Austrja) — po niezciekawej walce, stojącej na niskim poziomie. W wadze ciężkiej Jarszulik (Polska) walczył z Schöllem (Austrja), zwyciężając Wiedeńczyka już w drugiej minucie przez położenie go na łopatki.

Sędziował Czech z Ferina. Publiczności bardzo dużo.

Mistrzostwa bokserskie Pomorza

Wczoraj odbyły się w Grudziądzu pr... pełnionej po brzegi sali zawody *bokserskie* o *mistrzostwo Pomorza*

Tytuły mistrz... zdo... w wadze piórkowej — *Czortek* (Pepege) Grudziądz; muszej — *Krzemiński* (Pepege); koguciej — *Kozłowski* — (Pepege); piórkowej — *Dudziol* (Pepege) lekkiej — *Neumanna* (Gedanja Gdańsk); średniej *Wrosz* (Sokół Grudziądz) półciężkiej *Wezner* (Pepege) i w wadze ciężkiej Czystański (Ged.).

Sędziował p. Ermanowski.

Przedwiośnie w Zakopanem

W Zakopanem i całych Tatrach zapanowała pogoda słoneczna i mroźna. Warunki śnieżne doskonałe. W górach śnieg leży przeszło metrową warstwą. W Tatrach zaczyna się najpiękniejszy i przez turystów najbardziej lubiany okres t. zw. przedwiośnie.

Spokojny przebieg strajku górników w zagłębiach węglowych

W drugim dniu demonstracyjnego strajku górników w trzech zagłębiach węglowych Śląskiem, Dąbrowskiem i Chrzanowskiem **strajkowało ogółem około 30.000 osób Strajk ma przebieg spokojny,** nigdzie nie zanotowano wypadków jakiegokolwiek usiłowania zakłócenia spokoju, lub podburzania rzesz robotniczych do wystąpień ulicznych.

Jak donoszą z Katowic, sytuacja strajkowa w dniu 4 bm. jest taka sama, jak w pierwszym dniu strajku. Na ogólną ilość 27.000 górników pierwszej zmiany — strajkowało około 24.000 osób. Normalnie pracują kopalnie: „Pokój“ i „Polska“ zatrudniające razem 1.100 górników, tj. około 6 proc. Przy robotach koniecznych pracuje 2.100 górników.

Z Sosnowca telefonują nam, że na ogólną liczbę 6.833 górników pierwszej zmiany strajkuje 4.129, do pracy zaś zgłosiło się 2.704.

Stosunkowo mała ilość górników którzy mieli być zatrudnieni w pierwszej zmianie tłumaczy się znaczną ilością świętówek, które przypadają dziś na kopalniach „Renard“, „Modrzejów“, „Kazimierz“, „Juljusz“, „Czeladź-Piaski“, „Jerzy“, na Niwce oraz w warsztatach maszyn kopalnianych na Niwce.

Pracują kopalnie: „Saturn“, oraz przedsiębiorstwo tej samej nazwy, kopalnia i przedsiębiorstwo „Jowisz“, „Wiesław“, „Mortimer“, „Karol“, „Maksymiljan“, częściowo kopalnie Towarzystwa Grodzieckie go, „Mars“ i „Lipno“ w Łagszy.

Na terenie całego Zagłębia Dąbrowskiego panuje zupełny spokój.

W Zagłębiu Chrzanowskiem strajk górników obejmuje przeszło 3.000 osób. Wszędzie również i na tym terenie panuje spokój.

Wspaniałe skoki polskich narciarzy na mistrzostwach Czechosłowacji

Praga 6. 3. (PAT). W niedzielę w ramach międzynarodowych zawodów narciarskich o mistrzostwo Czechosłowacji) w Harrachowie odbyły się skoki do kombinacji. Polacy *po niepowodzeniach w biegu na 18 km zrehabilitowali się zupełnie, zajmując pierwsze miejsca i mając najpiękniejsze stylowe skoki.*

Pierwsze miejsce zajął Stanisław Marusarz z notą 221,5 i skokami 46 i 44 i pół. Dzięki bardzo dalekiemu miejscu w biegu *Marusarz znalazł* się w kombinacji dopiero na 23 miejscu. — Czołowe miejsca w skokach zajęli również Andrzej Marusarz i *Br. Czech*. Ten ostatni wysunął się na piąte miejsce w kombinacji.

Kolejność kombinacyj po skokach i biegu na 18 km. jest następująca: pierwszy Barton (Czechosłowacja) 447 pkt. Nota w skokach 207,3. — skoki 42 i 41. Drugi Simunek (Czechosłowacja) 430,6 pkt. Nota skoków 213,1; skoki 44 i 44 pkt. — Trzeci Burkert (Czechosłowacja) 426.2 pkt. nota w skokach 217,7 skoki 46 i pół i 43 Czwarty Feistauer 411,5 pkt. nota w skokach 194.4 skoki 40 i pół i 41 i pół. *Piąte miejsce Bronisław Czech* (Polska) 402,2 pkt, nota skoków 43 i 43 i pół *Na 23 miejscu z liczbą punktów 334 znajduje się Stanisław Marusarz, który w skokach zajął pierwsze miejsce z notą 221 i pół i skokami 46 i 44 i pół*. Na 28 miejscu z liczbą punktów 326,7 uplasował się Andrzej Marusarz z notą 214,2 pkt. i skokami 43 i 46. Warunki bardzo kiepskie. Śniegu brak, chwilami padał deszcz.

Stolica w 11 rocznicę pontyfikatu Ojca św. Piusa XI.

Warszawa, 6. 3. (PAT). W sali rady miejskiej odbyła się wczoraj akademja celem uczczenia 11-tej rocznicy koronacji pontyfikatu J. Św. Piusa XI.

Akademję zaszczycił swoją obecnością p. Prezydent Rzplitej, premjer Prystor, marszałek Raczkiewicz, ks. kardynał Kakowski, nuncjusz Marmaggi, ambasador Francji Laroche i Włoch Bastianini, ministrowie Jędrzejewicz, Pieracki, Zarzycki. Obecni byli pozatem arcybiskup Ropp, biskup Gall, biskup Przeździecki i Szlagowski oraz szereg osobistości z kół politycznych i społecznych stolicy.

Akademję zagaił generał Konarzewski, odczytując depesze hołdownicze do Ojca św., poczem zabrał głos nuncjusz Marmaggi, który podkreślił przywiązanie i uczucie Ojca św. dla Polski.

Powrót p. Prezydenta Rzplitej do Warszawy

Warszawa, 6. 3. (PAT). Wczoraj rano powrócił do Warszawy z Zakopanego p. Prezydent Rzplitej. Na dworcu głównym witali p. Prezydenta członkowie rządu z prezesem Rady Ministrów p. Prystorem na czele.

Lwów ku czci śp. biskupa Bandurskiego

Lwów, 6. 3. (PAT). W dniu wczorajszym w sali posiedzeń rady miejskiej odbyła się **uroczysta akademja ku czci śp. ks. biskupa** dr. Władysława Bandurskiego, zorganizowana przez komitet obywatelski.

Dziennikarze łódzcy we własnym lokalu

Łódź, 6. 3. (PAT). W dniu **wczorajszym** odbyło się uroczyste otwarcie własnego **lokalu** Syndykatu Dziennikarzy Łódzkich.

Banki w Polsce zaprzestały kupować dolary

(o) **Warszawa, 6. 3. tel. wł.). W związku z ogłoszeniem moratorjum w Ameryce należy się liczyć z prawdopodobieństwem, że instytucje bankowe w Polsce z Bankiem Polskim na czele nie będą w stanie nabywać banknotów dolarowych oraz dewiz na Nowy Jork według kursu parytetowego, a to wobec możliwości spadku dolara.**

Odebranie debitu w Niemczech „Polsce Zachodniej“

Berlin, 6. 3. (PAT). Na podstawie dekretu prezydenta Rzeszy minister spraw wewn. Rzeszy odebrał debit dziennikowi katowickiemu **„Polska Zachodnia“ do dnia 31 maja br. włącznie.**

Burdy „obwiepolaków“

przed kościołami warszawskiemi

(o) **Warszawa, 6. 3. (tel. wł.). Władze na czelne OWP. postanowiły za wszelką cenę zrehabilitować się w oczach swych protektorów i w tym celu przygotowały na dzień wczorajszy demonstrację.** W prasie endeckiej ukazały się wezwania, aby na **godz. 12,30 członkowie OWP. przybyli na nabożeństwo do kościoła Św. Krzyża.** Wezwania te były zaopatrzone w zwrot **„pod rygorem organizacyjnym“,** t. zn. pod groźbą usunięcia z organizacji w razie niestawienia się. **Oprócz kościoła Św. Krzyża** zbiórki wyznaczono w lokalach organizacyjnych oraz **w kościele akademickim i Św. Anny.**

O godz. 11 już obstawiono kościoły przez **silne bojówki obwiepolskei. Na ulicy przed kościołem Św. Krzyża znajdowało się kilka set studentów.** Tłum wzrastał z minuty na minutę. **Po sumie członkowie OWP. skierowali się do kościoła.** Ponieważ kościół był przepełniony, a dalszy napływ zagrażał bezpieczeństwu, **władze kościelne wywiesiły zawiadomienie, że w kościele niema już miejsca.** Tymczasem zebrani na ulicy członkowie **OWP. zaczęli wszczynać zamieszanie i wznosić okrzyki przeciwrządowe.** Zamieszanie było tem większe, że była niedziela i w tej okolicy panuje ożywiony ruch. **Wobec tego przybył oddział policji z motopompą.**

Ponieważ okrzyki mimo to nie ustawały **puszczono w ruch motopompę.**

Przywódcy OWP. nie dali jednak **za wygraną. Rozproszeni bojówkarze zmobilizowali się przed pomnikiem Kopernika.** Kiedy w dalszym ciągu wznoszono okrzyki przeciw policji, **przystąpiono energicznie do rozpraszania bojówek,** a studentów zatrzymywano i odprowadzano do samochodów policyjnych. **Zatrzymano około 100 sób.**

O godzinie 2 usiłowali studenci OWP. urządzić demonstrację przed Ministerstwem W. R. i O. P., która jednakże spaliła na panewce.

Przywódcy główni nie brali udziału w demonstracjach, przyglądając się im jedynie z okien sąsiednich domów.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Mickiewicza 3.
Red. odpowiedzialny na Bydgoszcz Józef Dobrostański Mostowa 6
Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p.
Redaktor odpowiedz. na Gdynię Wiktor Mielnikow Gdynia, Świętojańska
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław, Władysław Kawałkowski Inowrocław, Rynek 25.
Redaktor odpowiedz. na Grudziądz. Józef Stanaub. Grudziądz, Rynek 10/11.
Za ogłoszenia odpowiada administracja
Wydawnictwo: „Dzień Pomorski“, „Dzień Bydgoski,“ „Gazeta Morska“ „Dzień Grudziądzki“ „Dzień Kujawski“
Nakładem i czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu